

Doradztwo Rolnicze

Miejska Biblioteka (175) maj 2003
w Białej Podlaskiej
DZIAŁ INFORMACJI, BIBLIOGRAFII
I WIEDZY O REGIONIE
ul. Warszawska 12a
21-500 Biała Podlaska
tel. (083) 343-61-11

WODR Lublin

Oddział w Grabanowie

Biuletyn WODR w Lublinie Oddział w Grabanowie

ISSN 1238 8494 cena 1.50 zł

Foto Bogdan Sozoniuk

DZIEŃ DOBRY, MAJOWY CZYTELNIKU...

Miesiąc ten rozpoczęliśmy tradycyjnie od kilkudniowego relaksu tzw. Polskiego Tygodnia Odrobionego Koniecznie (PTOK). Wprawdzie środowisk wiejskich i relaks, i odpoczynek dotyczył w dużo mniejszym stopniu aniżeli pozostałej części społeczeństwa, jednak takie relaksacyjne rozpoczęcie miesiąca dobrze wróży dalszej jego części, nie wiadomo tylko czy podobnie rzecz się ma do przyszłości naszych gospodarstw, zwłaszcza w perspektywie planowanej akcesji do państw Unii Europejskiej. Otóż wydaje się, iż w tej kwestii nie wolno polskiemu rolnictwu zasypiać przysłowiowych gruszek w popiele, albowiem pozostało jeszcze wiele do zrobienia względem dostosowania naszego rolnictwa do norm i struktur obowiązujących w tychże krajach. Potwierdza to treść artykułu omawiającego strukturę rynku zbóż w UE, jak również teksty poświęcone wykorzystaniu funduszu SAPARD w hodowli, czekającemu nas wprowadzaniu rachunkowości jako nieodzownego elementu funkcjonowania każdej firmy, w tym także firmy, jaką jest gospodarstwo rolne. R ó w n i e ż

producenckie niezbędna przy realizacji programów pomocowych dla gospodarstw niskotowarowych obecna jest na naszych łamach. Pragniemy bowiem inspirować rolników do poszukiwania nowych, gdzie indziej sprawdzonych, dróg osiągnięcia sukcesu w gospodarowaniu. Służy temu zarówno podejmowana przez nas często problematyka związana z działalnością agroturystyczną, informowanie o różnych konkursach w tej stosunkowo nowej dziedzinie działalności na terenach wiejskich, jak też porady praktyczne prosto z pasieki, ogródka przydomowego czy też z żyznych uprawnych pól Podlasia i Lubelszczyzny. Zachęcam także do lektury informacji bieżących, związanych z koniecznymi pracami majowego rozruchu naszych gospodarstw – dotyczących produkcji pasz, pieczarek – oraz interesujących nie tylko rolników wiadomości o leczniczych właściwościach świec wiosennych.

Polecając się nieustającej życzliwości tych, którym przynosi pożytek nasz miesięcznik, życzę Państwu pomyślności i właściwej decyzji w referendum akcesyjnym, która tę pomyślność może z Państwa woli pomnożyć. Wyrażam głębokie przekonanie, że polskiego rolnika nie zabraknie w tych ważnych czerwcowych dniach przy urnach wyborczych, zatem wybierzmy dla siebie i naszych potomnych lepszą przyszłość!

Arkadiusz Szymoniuk

Zastępca Dyrektora ds. Oddziału w Grabanowie

W NUMERZE M. IN.:

s.3	Wsparcie dla gospodarstw niskotowarowych
s.3 - 5	SAPARD w oborach - trudny czy nie?
s.6 - 7	Komunikaty WIIORiN w Lublinie
s.7	Sprawdzaj temperaturę siana
s.8	Struktura rynku zbóż w krajach Unii Europejskiej
s.9	Lucerna - źródło cennej paszy
s.10 - 11	Uprawa pieczarek
s.12	Jak produkują najlepsi?
s.13 - 14	Jubileuszowa Naukowa Konferencja Pszczelarska w Puławach
s.16	Jak rolnicy prowadzący rachunkowość organizowali produkcję roślinną?
s.17	Mikotoksyny w paszach; Ziarno kukurydzy pasza dla krów mlecznych
s.19	Tradycyjne wiejskie ogródki
s.20 - 21	Czerwiec w ogrodzie ozdobnym
s.21	Potrawy z grilla cz.II

Wydawca:

Wojewódzki Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
w Lublinie Oddział
w Grabanowie

Dyrektor WODR

w Lublinie

zs. w Końskowoli:

mgr inż. Andrzej Ryl

Z-ca Dyrektora

ds. Oddziału w Grabanowie:

inż. Arkadiusz Szymoniuk

Adres Redakcji:

WODR Oddział Grabanów

21-500 Biała Podlaska,

tel.: (O 83) 343 37 92,

fax: (O 83) 343 81 98,

e-mail: gazeta@cyber.pl

Redaktor Naczelny:

Marek Lewandowski.

Druk:

Ireneusz Wagner.

Nakład: 1100 egz.

Cena: 1 zł 50 gr

SAPARD w oborach - trudny czy nie ?

Bazyli Filatiuk

Pomimo wielu szkoleń przeprowadzonych przez pracowników ośrodków doradztwa rolniczego oraz inne służby pracujące na rzecz rolnictwa a dotyczących pozyskania funduszy pomocowych z programu SAPARD, ciągle jednak panuje powszechnie przekonanie, że pieniądze te są nie do „wzięcia”. Postaram się Państwu przybliżyć raz jeszcze ten program, bo jak wiadomo wykorzystanie tych środków jest bardzo małe. Nie chciałbym snuć wywodów dlaczego tak się dzieje, a pragnę raz jeszcze przybliżyć czytelnikom, potencjalnym beneficjentom, główne założenia tego programu.

Warto się zapoznać, przemyśleć podane niżej założenia w odniesieniu do własnego gospodarstwa i może wykorzystać, gdyż jest to wielka szansa pozyskania bezzwrotnych funduszy. **W ramach tego zagadnienia (tzw. schematu 2.1, który służy do restrukturyzacji gospodarstw produkujących mleko) pomoc finansowa może być przeznaczona na wspieranie przedsięwzięć obejmujących następujące inwestycje:**

- ▶ budowa, rozbudowa i modernizacja obór wraz z wyposażeniem i infrastrukturą,
- ▶ zakup i instalacja wyposażenia technologicznego do pozyskiwania i przechowywania mleka,
- ▶ zakup zwierząt hodowlanych,
- ▶ budowa i zakup urządzeń służących prawidłowej

- gospodarce odchodami zwierzęcymi,
- ▶ budowa i zakup urządzeń do produkcji, zbioru i przechowywania pasz,
- ▶ urządzeniu i wyposażeniu pastwisk.

Warunkiem uzyskania pomocy jest:

- ▶ na starcie produkować nie mniej niż 20 tys. litrów i nie więcej niż 350 tys. litrów mleka rocznie,
- ▶ po realizacji inwestycji należy produkować mleko w przedziale 80 - 350 tys. mleka
- ▶ rocznie, a obsada zwierząt nie przekroczy 1,5 sztuki dużej (DJP) na 1 ha użytków rolnych,
- ▶ rolnik posiada umowę z zakładem mleczarskim na zbyt produkcji,
- ▶ po realizacji inwestycji gospodarstwo spełni wymogi UE w zakresie higieny produkcji, warunków utrzymania zwierząt i dysponować będzie odpowiednim systemem zagospodarowania odchodów zwierzęcych.

Maksymalny poziom pomocy z funduszu SAPARD nie może przekraczać 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, lecz nie więcej niż 110 tys. złotych (w schemacie 2.1). W momencie składania wniosku o pomoc finansową rolnik musi wykazać, że dysponuje środkami pieniężnymi niezbędnymi do zrealizowania zamierzonej inwestycji. Gotówka ta nie może pochodzić z kredytów preferencyjnych.

Modernizacja lub budowa obory musi spełniać odpowiednie wymagania. Najważniejsze postaram się państwu przybliżyć w dalszej części artykułu.

dokończenie na s.4 i 5

Wsparcie dla gospodarstw niskotowarowych

Kontynuując prezentację cyklu informacji na temat planowanych działań stymulujących rozwój obszarów wiejskich, zapraszam tym razem do zapoznania się z Działaniem 2 Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich pn. „Wsparcie dla gospodarstw niskotowarowych”.

Wsparcie dla gospodarstw o niewielkim potencjale ekonomicznym ma na celu zwiększenie możliwości dokonywania inwestycji przez te gospodarstwa, co z kolei powinno przyczynić się do poprawy ich dochodowości i konkurencyjności.

Pomoc w ramach omawianego działania będzie miała postać rocznych premii w wysokości 5000 zł na gospodarstwo, wypłacanych w ciągu 5 kolejnych lat, przy czym po trzecim roku rolnik będzie musiał wykazać osiągnięcie celów pośrednich planu rozwoju gospodarstwa. Osiągnięcie zamierzonych celów będzie warunkiem wypłaty środków w IV i V roku. Celami pośrednimi mogą być np.:

- ▶ uzyskanie certyfikatu produkcji ekologicznej lub formalne wejście w okres przejściowy poprzedzający jego uzyskanie,
- ▶ przystąpienie do grupy lub organizacji producentów,
- ▶ ukończenie szkoleń w zakresie: dobrej praktyki rolniczej lub ekonomiki gospodarstwa
- ▶ udział w programie rolno środowiskowym,
- ▶ przejście na system opodatkowania VAT na zasadach ogólnych,
- ▶ podpisanie umowy na realizację planowanych inwestycji w ramach działań Sektorowego Programu Operacyjnego (Inwestycje

w gospodarstwach rolnych lub Różnicowanie działalności rolniczej),

- ▶ otrzymanie kredytu inwestycyjnego na cele określone w założeniach planu rozwoju gospodarstwa lub jego promesy,
- ▶ osiągnięcie rocznej wartości sprzedaży produktów rolnych z gospodarstwa na poziomie co najmniej 20.000zł.

Na pomoc z niniejszego działania będą mogli liczyć rolnicy, właściciele gospodarstw niskotowarowych (*w chwili obecnej nie zostały jeszcze określone graniczne wartości, określające wielkość ekonomiczną gospodarstw uprawnionych do wsparcia*), spełniający równocześnie poniższe warunki:

- ▶ wnioskodawca przez okres 3 lat poprzedzających złożenie wniosku o pomoc prowadził gospodarstwo rolne, którego ta pomoc ma dotyczyć,
- ▶ wnioskodawca przedstawi plan rozwoju gospodarstwa zawierający:
- ▶ opis planowanych inwestycji,
- ▶ określenie celów pośrednich realizacji planu,
- ▶ wykazanie osiągnięcia przez gospodarstwo żywotności ekonomicznej.

Według szacunków liczba potencjalnych beneficjentów tego instrumentu pomocy wyniesie około 300 tysięcy. Będzie to więc duża rzesza gospodarstw, które będą mogły przy udziale wsparcia podnieść swoją rentowność.

*Na podstawie wyciągu z wersji roboczej „PROW na lata 2004-2006”
opracowała: Agnieszka Sęczyk*

dokończenie ze s. 3

SAPARD w oborach - trudny czy nie ?

Stanowiska, ale jakie?

W trosce o dobrostan zwierząt zaprojektowano dla nich stanowiska.

W systemie uwięziowym wymiary stanowisk powinny wynosić co najmniej:

TABELA 1

System uwięziowy

Grupy wiekowe bydła	Stanowiska (wymiar w metrach)
Krowy i jałówki powyżej 7 miesiąca ciąży i masie powyżej 500 kg	1,65 x 1,15
Krowy i jałówki powyżej 7 miesiąca ciąży i masie ciała do 500 kg	1,60 x 1,10
Jałówki powyżej 19 miesięcy do 7 miesiąca ciąży	1,50 x 1,00
Jałówki w wieku 6-19 miesięcy	1,40 x 0,90
Buhaje	2,40 x 1,40
Bydło opasowe o masie do 300 kg	1,30 x 0,80
Bydło opasowe o masie od 300-450 kg	1,45 x 0,95
Bydło opasowe o masie powyżej 450 kg	1,50 x 1,00

Zwierzęta mogą być utrzymywane bez uwięzi w kojcu grupowym, w którym mogą być wydzielone legowiska do leżenia. Ich wymiary obrazuje tabela 2.

TABELA 2

Grupy wiekowe bydła	Stanowiska (wymiar w metrach)
Krowy i jałówki powyżej 7 miesiąca ciąży i masie powyżej 500 kg	2,20 x 1,15
Krowy i jałówki powyżej 7 miesiąca ciąży i masie ciała do 500 kg	2,10 x 1,10
Jałówki powyżej 19 miesięcy do 7 miesiąca ciąży	2,00 x 1,00
Jałówki w wieku 6-19 miesięcy	1,90 x 0,85
Cielęta w wieku 3-6 miesięcy	1,30 x 0,60
Cielęta do 3 miesięcy	1,60 x 0,90

Jeśli zwierzęta utrzymywane są na ściółce bez uwięzi i bez wydzielonych legowisk wówczas wymaga się, aby zachowana była minimalna powierzchnia przypadająca na 1 zwierzę. Dane te obrazuje tabela 3.

TABELA 3

Grupy wiekowe bydła	Minimalna powierzchnia m ² /sztukę
Krowy i jałówki powyżej 7 miesiąca ciąży i masie powyżej 500 kg	5,00
Krowy i jałówki powyżej 7 miesiąca ciąży i masie ciała do 500 kg	4,50
Jałówki powyżej 19 miesięcy do 7 miesiąca ciąży	2,50
Jałówki w wieku 6-19 miesięcy	2,00
Cielęta w wieku 3-6 miesięcy	1,80
Cielęta do 3 miesięcy	1,50
Bydło opasowe o masie do 300 kg	1,60
Bydło opasowe o masie od 300-450 kg	2,00
Bydło opasowe o masie powyżej 450 kg	2,50

Gdy zwierzęta utrzymywane są na głębokiej ściółce podane powierzchnie należy zwiększyć o co najmniej 30 %.

Zwierzęta utrzymywane bez uwięzi, w kojcu grupowym bez ściółki i wydzielonych stanowisk muszą mieć zapewnioną minimalną powierzchnię:

1. Jałówki powyżej 19 miesięcy do 7 miesiąca ciąży - 2,00 m²/ sztukę,
2. Jałówki w wieku 6-19 miesięcy - 1,60 m²/ sztukę,
3. Bydło opasowe o masie do 300 kg - 1,30 m²/ sztukę,
4. Bydło opasowe o masie od 300 - 450 kg - 1,60 m²/ sztukę,

SPRZEDAM

Prasę kostkującą NEW HOLAND 317 z taśmowym wyrzutnikiem bel.

Stan bardzo dobry, cena do uzgodnienia.
Wysokiński Karol, Kępki 57 gm. Ulan Majorat,
tel. (083) 3319021

Grzegorz Suchorab "ROLOPRYSK"

☎ 083 356 51 96 w godzinach od 7 do 20
Przewłoka 47 a 21- 200 Parczew

- ♦ Stacja kontroli i modernizacji opryskiwaczy polowych i sadowniczych
- ♦ naprawa sprzętu rolniczego i samochodów osobowych
- ♦ atestacja opryskiwaczy wykonana na miejscu oraz w terenie, po uzgodnieniu z grupą rolników

5. Bydło opasowe o masie powyżej 450 kg - 2,00 m²/ sztukę,

6. Cielęta powyżej 2 miesiąca życia - 1,50 m²/ sztukę,

W tym systemie nie należy utrzymywać krów i jałówek powyżej 7 miesiąca ciąży oraz buhajów.

Bydło w myśl naszego prawodawstwa może przebywać na przestrzeni otwartej. Wymaga się jednak, aby powierzchnia na 1 sztukę wynosiła minimum:

1. Buhaje - 20,00 m²/ sztukę,

2. Krowy - 15,00 m²/ sztukę,

3. Jałówki - 10,00 m²/ sztukę,

4. Cielęta - 5,00 m²/ sztukę,

W tym systemie utrzymania zwierzęta muszą mieć zapewnioną możliwość ukrycia się przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwierzętami drapieżnymi. We wszystkich systemach utrzymania bydła musi mieć **stały dostęp do wody pitnej**, która powinna spełniać warunkom podanym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 4 września 2000 roku (Dz.U.Nr.82 poz937)

Są również specjalne zalecenia dla cieląt, a dotyczą one między innymi takich zagadnień jak:

1. nie mogą być utrzymywane na uwięzi, z wyjątkiem cieląt utrzymywanych grupowo, które mogą być wiązane na czas karmienia nie dłużej niż 1 godzina,

2. do 2 tygodnia życia powinny być trzymane na ściółce,

3. powyżej 8 tygodnia życia powinny być trzymane grupowo,

4. trzymane pojedynczo w kojcach dzięki konstrukcji ścian powinny mieć możliwość kontaktu między sobą

Wymagania dotyczące podłóg i posadzek

Podłogi w pomieszczeniach inwentarskich powinny być gładkie, ale nie śliskie i stanowić twardą, równą oraz stabilną powierzchnię. Szczególnym rodzajem podłogi dla zwierząt jest podłoga ażurowa. Wymagania dla zwierząt w odniesieniu do podłóg szczelinowych przedstawia tabela 4:

Kategoria zwierząt	Szerokość szczelin w cm	Szerokość beleczek w cm
Krowa	4,0	12-14
Cielę	2,5	6-8
Jałówki do 15 m-cy i bydło opasowe do 350 kg	3,0	8-10
Jałówki pow. 15 m-cy i młode bydło opasowe powyżej 350 kg	3,5	10

W budynkach dla bydła ważna jest również odpowiednia szerokość tras komunikacyjnych (korytarzy). Dane te tabel poniżej.

Rodzaj korytarza	Szerokość w cm	Uwagi
Korytarz paszowy	150 - 500	W zależności od sposobu zadawania paszy
Korytarz gnojowy w oborze uwięzionej, ściółkowej - przyścienny - środkowy	190 - 210 200 - 250	Łącznie z kanałami gnojowymi
Korytarz gnojowy w oborze uwięzionej bezściółkowej - przyścienny - środkowy	120 - 150 120 - 150	Bez kanałów gnojowych
Korytarz gnojowy w oborze wolnostanowiskowej - przy ciągu paszowym - między rzędami legowisk	270 ^{x)} - 300 220 ^{x)} - 250	^{x)} dotyczy jałowizny
Korytarz poprzeczny - przyścienny - środkowy	90 - 210 150 - 400	W zależności od funkcji jaką pełni korytarz

^{x)} wymiary pomieszczeniach dolnych granicach dotyczą zwierząt młodszych.

W pomieszczeniach inwentarskich niezbędne jest odpowiednie oświetlenie naturalne i sztuczne. Oświetlenie dzienne określa się stosunkiem powierzchni okna do podłogi. W pomieszczeniach dla krów wynosi on 1:18. Oświetlenie sztuczne na poziomie 20-30 lx.

Niemniej ważne jest wentylowanie obór. Dla przykładu podam, że w oborach dla krów wymiana powietrza powinna wynosić 90 m³/1 szt./godzinę w okresie zimy, 350-400 w okresie lata. Pozostałe grupy produkcyjne i wiekowe potrzebują mniejszej ilości wymiany powietrza. Przy projektowaniu wentylacji należy pamiętać o istotnych zasadach:

- przekrój kanału wentylacyjnego nie mniej niż 40 cm,

- wysokość kanału ponad kalenicą powinna wynosić nie mniej 20 cm,

- promień zasięgu skutecznego działania kanału wentylacyjnego jest w przybliżeniu równa dziesięciokrotnej średnicy tego kanału,

- wielkość przekroju kanałów nawiewnych musi się równać minimum kanałów wywiewnych.

Wymagania dotyczące dobrostanu zwierząt w gospodarstwach ubiegających się o dofinansowanie inwestycji z Programu SAPARD dotyczą każdego gatunku zwierząt. W niniejszym artykule, zgodnie z sugestiami czytelników, opisałem wymagania stawiane oborom. Dane powyższe należy traktować jako minimalne. Jeśli będą zapytania innych wymagań dla innych gatunków to również postaram się je Państwu przybliżyć, aby każdy mógł to odnieść do własnego gospodarstwa i ewentualnie skorzystać.

Warunki przechowywania mleka

W pobliżu miejsca udoju powinna być zainstalowana umywalka z bieżącą ciepłą wodą. Wydajność urządzeń do podgrzewania wody powinna wynosić 9 litry na 1 stanowisko udojowe dla gospodarstw posiadających do 5 takich stanowisk i dodatkowo 7 litry na każde następne stanowisko do doju.

Mleko powinno być przechowywane w pomieszczeniach odizolowanych od źródeł skażenia, pomieszczeń dla zwierząt, urządzeń do przechowywania odchodów, silosów, toalet. Toalety muszą być obowiązkowo w przypadku zatrudniania do doju osób trzecich. W takim przypadku toalety muszą być odizolowane od pomieszczeń do doju i przechowywania mleka. Pomieszczenia do przechowywania mleka nie mogą łączyć się z wyżej wymienionymi pomieszczeniami również przez ciągi wentylacyjne i musi być oddzielone od innych pomieszczeń szczelnymi drzwiami. Ściany i podłoga pomieszczenia oraz powierzchnie robocze muszą być zmywalne i łatwe do czyszczenia i dezynfekcji.

Urządzenia chłodnicze powinny umożliwić schłodzenie mleka do temperatury 60 C, jeśli odbiór jest rzadziej niż raz na dobę. W przypadku odbioru 1 raz w ciągu doby dopuszcza się 80 C. Pojemność zbiorników powinna być dostosowana do poziomu produkcji i planowanej częstotliwości odbioru mleka. Pojemniki powinny być wykonane ze stali nierdzewnej.

Pomieszczenie na mleko powinno mieć wyjście zewnętrzne, tak aby pobieranie mleka nie odbywało się przez wnętrza obory. Musi być ono także zabezpieczone przed dostępem szkodników zwłaszcza gryzoni i owadów.

Agregat próżniowy dojarki i silnik agregatu chłodzącego, jeżeli nie jest montowany bezpośrednio przy zbiorniku powinien znajdować się w pomieszczeniu oddzielnym od pomieszczenia do przechowywania mleka.

Czy przedstawione wyżej wymagania są aż tak trudne do spełnienia oszczędź Państwo sami. Jeśli niniejszy artykuł nie wyczerpał wszystkich waszych wątpliwości to proszę o kontakt.

KOMUNIKAT

Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie w sprawie rejestracji producentów, dystrybutorów i importerów określonego materiału roślinnego

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej pozwoli polskim producentom i handlowcom na włączenie się do rynku wspólnotowego i prowadzenie swobodnego, tj. bez ograniczeń i obowiązków związanych z graniczną kontrolą filosanitarną, obrotu handlowego towarami roślinnymi w obrębie terytorium UE. W tym celu, niezbędne będzie dopełnienie formalności, wynikających z potrzeby stosowania przez wszystkie państwa członkowskie UE jednolitego systemu kontroli zdrowotności materiału roślinnego. W systemie tym, każda partia określonych towarów roślinnych wprowadzana do obrotu, po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej powinna być zaopatrzona w specjalną etykietę tzw. „paszport roślin”, na którym w celu identyfikacji pochodzenia tego towaru, zamieszczany będzie indywidualny numer rejestracyjny jego producenta lub importera.

Informuję, iż w celu umożliwienia polskim przedsiębiorcom właściwego przygotowania się do pełnego uczestniczenia we Wspólnym Rynku UE, Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa rozpoczęła już wdrażanie systemu rejestracji producentów, dystrybutorów i importerów określonych towarów roślinnych:

materiału rozmnożeniowego (np.: nasiona, sadzonki, podkładki, wstawki, zrazy, siewki i młode rośliny przeznaczone do sadzenia, cebule, bulwy, kłącza itp.); ziemniaków sadzeniowych, konsumpcyjnych i przemysłowych; owoców cytrusowych i innych owoców, importowanych z krajów nieeuropejskich, drewna i oddzielonej kory określonych gatunków drzew liściastych i iglastych.

Wpis do rejestru jest dokonywany na podstawie wniosku złożonego przez zainteresowanego producenta lub przedsiębiorcę do wojewódzkiego inspektora Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania producenta lub przedsiębiorcy.

Szczegółowe informacje o procedurze rejestracji, obowiązujących w tym zakresie wymaganiach oraz formularze wniosków, można uzyskać we wszystkich jednostkach terenowych Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (wykaz adresów <http://www.iorin.gov.pl> oraz pod telefonem 3433674).

Podpisał Zastępca Wojewódzkiego Inspektora
Marian Markowski

KOMUNIKAT KOMUNIKAT KOMUNIKAT KOMUNIKAT KOMUNIKAT KOMUNIKAT

Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie informuje, że ustawa z dnia 12 lipca 1995 r. o ochronie roślin uprawnych (tekst jednolity Dz.U. Nr 171 z 2002 r. poz. 1398) określiła następujące zasady stosowania chemicznych środków ochrony roślin:

- środki ochrony roślin można stosować wyłącznie do celów określonych w etykiecie-instrukcji stosowania według podanych w niej zaleceń w taki sposób, aby nie dopuścić do zagrożenia zdrowia ludzi, zwierząt i skażenia środowiska oraz uwzględniając w pierwszej kolejności biologiczne, hodowlane i agrotechniczne metody ochrony roślin, które pozwalają ograniczyć stosowanie chemicznych środków ochrony roślin do niezbędnego minimum.
- środki ochrony roślin stosuje się sprzętem sprawnym technicznie, który użyty zgodnie z przeznaczeniem zapewni skuteczne zwalczanie organizmów szkodliwych i nie spowoduje szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi, zwierząt oraz na środowisko.
- zabiegi w zakresie stosowania środków ochrony roślin w produkcji

rolnej i leśnictwie mogą być wykonywane tylko przez osoby przeszkolone i posiadające dokument potwierdzający ukończenie szkolenia.

• środki ochrony roślin na terenie otwartym stosuje się sprzętem naziemnym, jeżeli:

- a) prędkość wiatru nie przekracza 3 m/s,
- b) miejsce stosowania środka ochrony roślin jest oddalone co najmniej 5 m od dróg publicznych i co najmniej 20 m od budynków mieszkalnych i zabudowań inwentarskich, pasiek, plantacji roślin zielarskich, ogrodów działkowych, rezerwatów przyrody, parków narodowych, stanowisk roślin objętych ochroną gatunkową, wód powierzchniowych oraz od granicy wewnętrznego terenu strefy pośredniej źródeł i ujęć wody.

• uprawy, na które został przypadkowo naniesiony środek ochrony roślin, powinny być objęte właściwą karencją.

Kierownik Delegatury mgr inż. Bogdan Jachimczuk

Kl ama

AGRONOM

- nawadnianie
- ciągniki i kombajny **NEW HOLLAND**
- maszyny rolnicze znanych firm
- pasze, koncentraty, premiksy
- nawozy, środki ochrony roślin

JASIONKA 103

☎ (083) 355 05 22; 0 604 296 337

smg [K]

Centrala Nasienna w Parczewie
ul. Szkolna 32 tel. (083) 354 13 28

OFERUJE DO SPRZEDAŻY:

- ★ **Pasze, koncentraty i premiksy firm:**
Lando O Lakes, Sano, Josera, LNB, EuRoIPol, SCHAUMANN, Ekoplon, Polfarm, Polsanders, Bacutil, Unipasz, Mikita
- ★ **Śrutę sojową i rzepakową**
- ★ **Sprzęt i maszyny rolnicze**
- ★ **Nawozy płynne i krystaliczne INTERMAG**

Sprawdzaj temperaturę siana

Siano jest wartościową paszą, ale wówczas gdy jest dobrze wysuszone i odpowiednio przechowywane. Niewłaściwe przechowywanie siana prowadzi do jego samozagrzewania się, a nawet do samozapalenia. W czasie przechowywania w sianie przebiegają procesy fermentacyjne, które w wyniku samozagrzewania się prowadzą do straty składników pokarmowych i pogorszenia jego wartości. W składowanym sianie można wyróżnić fermentację normalną, która odbywa się w temperaturze 40 – 50 °C (straty skrobi wynoszą 5 – 10%), oraz fermentację nadmierną przebiegającą w temperaturze 50 – 70 °C (straty skrobi wzrastają do 10 – 30%, a strawność białka spada poniżej 80%). Całkowitą utratę wartości pastewnej powoduje tzw. przegrzanie, zachodzące w temperaturze ponad 70 °C. Tak wysoka temperatura powstaje wskutek oddychania tkanek roślinnych oraz czynności drobnoustrojów wydzielających

ciepło. Dla uniknięcia samozagrzewania się siana należy składować je gdy osiągnie wilgotności 15 – 16% (przy skręcaniu nie wycieka z niego woda, słychać natomiast lekki trzask). Siano wilgotniejsze należy przechowywać w pomieszczeniach przewiewnych, a poszczególne warstwy przekładać suchą słomą. Można też posypywać warstwy solą pastewną, dając na 100kg siana 1 – 2 kg soli. Sól chłonie wilgoć, zapobiega fermentacji i polepsza smak siana. Siano złożone w pomieszczeniach lub w stogach trzeba kontrolować. Kontrola temperatury jest szczególnie ważna w ciągu 3 pierwszych tygodni po zbiorze oraz jesienią i na wiosnę. Silne zagrzewanie się może prowadzić do samozapalenia. Taki proces poznać można po silnym nieprzyjemnym zapachu i ciemnobrunatnej barwie.

Bohdan Grochoła Spec. ds. produkcji roślinnej

KOMUNIKAT KOMUNIKAT KOMUNIKAT KOMUNIKAT KOMUNIKAT KOMUNIKAT

Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie Delegatura Zamiejscowa w Białej Podlaskiej przypomina.

UWAGA OGRODNICY I ROLNICY!!! GŁÓWNYM ZAPYLACZEM ROŚLIN UPRAWNYCH JEST PSZCZOŁA MIODNA

Należy więc pamiętać, że stosując niewłaściwie chemiczne środki ochrony roślin powodujemy masowe niszczenie tych owadów, zatrucie zwierząt gospodarskich i ogólne skażenie otaczającego nas środowiska. Aby tego uniknąć należy przy wykonywaniu chemicznych zabiegów ochrony roślin przestrzegać następujących zasad:

- Zabieg chemiczny wykonywać zgodnie z zaleceniami zawartymi w etykiecie -instrukcji stosowania środka ochrony roślin oraz komunikatami wydanymi przez służbę ochrony roślin.
- Należy ściśle przestrzegać okresu prewencji dla pszczół.
- Nie wolno środkami ochrony roślin trującymi dla pszczół opryskiwać roślin kwitnących, jak również

wydzielających nektar - oblatywanych przez pszczoły oraz roślin wśród, których lub, pod którymi znajdują się kwitnące rośliny.

- Po kwitnieniu plantacji zabiegi ochrony roślin można stosować z chwilą całkowitego opadnięcia płatków kwiatowych.
- Przed przystąpieniem do zabiegu, z użyciem chemicznego środka ochrony roślin, usunąć wszystkie kwitnące chwasty w uprawie.
- W przypadku stosowania środków ochrony roślin trujących dla pszczół, na uprawach sąsiadujących z kwitnącymi roślinami pyłkowo nektarującymi, należy zabiegi na chronionej plantacji prowadzić w takiej odległości od brzegu pola, aby sąsiadujące kwitnące rośliny były poza zasięgiem stosowanego środka ochrony roślin.
- Nie należy wykonywać zabiegów ochrony roślin przy silnym wietrze, który może spowodować przenoszenie cieczy roboczej na dalekie odległości.

Kierownik Delegatury mgr inż. Bogdan Jachimczuk

Gospodarstwo Rolno-Nasienne ANDRZEJ KIRYCZUK

Zaliscze 24

21 - 222 Podedwórze

☎ (0-83) 379 51 66

Oferuje do sprzedaży wiosną 2003 roku materiał siewny kwalifikowany, zaprawiony następujących gatunków i odmian:

♦ Pszenica jara	odmiana KOKSA	K ₁
♦ Jęczmień jary	odmiana STRATUS	K ₁
♦ Owies	odmiana SZAKAL	K ₁
♦ Groch siewny	odmiana PIAST	K ₁
♦ Groch pastewny	odmiana POMORSKA	K ₁
♦ Groch pastewny	odmiana WIATO	K ₁

Produkcja roślinna:

Kraje członkowskie UE charakteryzuje zróżnicowanie struktury agrarnej (część krajów posiada strukturę rozdrobnioną, w innych skoncentrowaną), ale łączy je wciąż postępujący proces koncentracji ziemi w coraz to mniejszej liczbie gospodarstw.

W 1997 r. na obszarze Unii istniało 7 mln gospodarstw rolnych, które prowadziły działalność produkcyjną na powierzchni 128,7 mln ha użytków rolnych, podczas, gdy na przełomie lat 80 i 90, przy zbliżonej powierzchni użytków, gospodarstw tych było o 1,5 mln więcej. Średni obszar gospodarstwa w 1997 r. wynosił 18,4 ha UR, wobec 15,2 ha w 1990 r.

W większości krajów UE procesy koncentracji ziemi są równoczesne z procesem specjalizacji w określonych kierunkach produkcji. W produkcji zbożowej a także roślin oleistych specjalizują się największe obszarowo gospodarstwa. Dotyczy to krajów będących na obszarze Unii największymi producentami i eksporterami zbóż (Francja, Niemcy, Wielka Brytania). Zróżnicowanie wielkości gospodarstw znajduje odzwierciedlenie w średnich rozmiarach plantacji zbożowych. W krajach o rozdrobnionej strukturze (Grecja, Portugalia) średnia powierzchnia uprawy zbóż przypadająca na gospodarstwo uprawiające zboża wynosi w granicach 3-4 ha, natomiast w takich krajach jak Niemcy, Francja, Szwecja, Dania, W. Brytania w przedziale od 20-49 ha, przy średniej dla Unii - 13 ha.

W większości krajów UE do obrotu rynkowego wchodzi 70-85 % wyprodukowanego w danym roku ziarna zbóż, podczas gdy w Polsce proporcje te są niemal odwrotne. Szczególnie wysoka jest towarowość produkcji pszenicy (80-90 %), jak również innych zbóż, zwłaszcza jęczmienia, w krajach położonych w tej samej strefie klimatycznej co Polska, oraz kukurydzy, w krajach południowo-zachodniej Europy. W przepływach ziarna zbóż z rolnictwa do końcowych jego użytkowników, tj. przetwórców i eksporterów, istotną rolę odgrywają pośrednicy. W Wielkiej Brytanii - około 65 % wyprodukowanego przez siebie zboża farmerzy zbywają firmom handlowym branży rolnej, około 15 % rolniczym spółdzielniom zaopatrzenia i zbytu a tylko 20 % bezpośrednio przetwórcom. Natomiast we Francji - około 75 % sprzedawanych przez farmerów zbóż skupują rolnicze spółdzielnie, a 25 % firmy handlowe i

STRUKTURA RYNKU ZBÓŻ w krajach Unii Europejskiej

Kazimiera Kuresza

bezpośredni przetwórcy.

W krajach UE w kreowaniu popytu szczególne znaczenie ma przemysł zbożowy i zbożowo-młynarski. W latach 1995 - 1999 produkcja mieszanek paszowych w UE wynosiła w granicach 120-124 mln ton, z czego 41-43 mln ton stanowiły mieszanki dla trzody, 34-39 mln ton mieszanki dla drobiu i 32-37 mln ton dla bydła.

Podobny przebieg procesów koncentracji produkcji następował w pozostałych branżach przetwórstwa zbóż, w tym także w przemyśle piwowarskim i skrobiowym, które również mają istotne znaczenie w znaczeniu popytu na jęczmień, pszenicę i kukurydzę. Poszczególne branże przetwórstwa zbożowego zainteresowane są zakupem ziarna o ściśle określonych parametrach jakościowych, dlatego też

Odsetek gospodarstw zbożowych, średnia wielkość gospodarstwa w kraju oraz średni areal plantacji zbożowych w 1997 r. w wybranych krajach UE

	Gospodarstwa uprawiające zboża w % całej zbiorowości gospodarstw	Średnia powierzchnia gospodarstwa w skali kraju (ha)	Średni rozmiar plantacji zbożowych w gospodarstwach uprawiających zboża (ha)
Francja	58,4	41,7	23,2
Niemcy	65,3	32,1	20,1
Wielka Brytania	31,1	69,3	48,5
UE - 15	42,3	18,4	13,0

W przemyśle zbożowo-młynarskim krajów UE na przetwory zbożowe w przerabia się w ostatnich latach około 41-43 mln ton ziarna zbóż, w tym około 36-38 mln ton pszenicy.

Przemiały zbóż dokonywane są głównie na potrzeby rynku wewnętrznego, ale w niektórych krajach znaczącą rolę odgrywają również przemiały z przeznaczeniem uzyskanych produktów na eksport. Dotyczy to zwłaszcza: Francji, Niemiec, Włoch, Belgii i Holandii, które w UE stały się głównymi eksporterami mąki i innych produktów przerobu ziarna. Zarówno w przemyśle paszowym jak i zbożowo-młynarskim we wszystkich krajach członkowskich obserwuje się szybko postępujący proces koncentracji produkcji. W ciągu dekady lat 90-tych liczba młynów zmniejszyła się z 3,8 do 2,4 tys. sztuk, tj. o 36,3 %. Spadek ten należy łączyć z niemożnością sprostania narastającej konkurencji na rynku przetworów zbożowych i przekształcaniach w sieci ich dystrybucji. Dotyczy to głównie młynów małych, o przestarzałych urządzeniach a także źle zlokalizowanych. W wielu krajach UE powstają duże ugrupowania młynarskie, w których skład wchodzi również małe wyspecjalizowane młyny oraz przedsiębiorstwa przerabiające ziarno i mąkę na produkty inne niż pieczywo.

producenci zobowiązani są do wysiewania określonych odmian zbóż oraz stosowania odpowiedniej technologii. Jest to gwarancją opłacalnego zbytu zboża produkowanego w gospodarstwie.

*Materiały szkoleniowe- ARi MR, MRi RW,
Warszawa 2002*

SPRZEDAM

SCHŁADZALNIK DO MLEKA

**Stan Bardzo dobry;
Cena do uzgodnienia.**

Grzegorz Grochowski
Wierchowiny 23, gm. Ulan
Majorat tel. 3518388

Produkcja roślinna:

LUCERNA - ŹRÓDŁO CENNEJ PASZY

Lucerna to roślina o bardzo wysokiej wartości paszowej. Można z niej uzyskać rocznie około 150 dt suchej masy z hektara oraz 25 dt białka. Jest rośliną wieloletnią i wielokośną.

Wykorzystywana jest do bezpośredniego skarmiania jako zielonka lub konserwowana w postaci siana, kiszonki, sianokiszonki lub suszu. Dzięki temu, że lucerna ma silnie rozwinięty system korzeniowy, może być uprawiana w różnych środowiskach glebowych. Najlepiej plonuje na glebach kompleksów pszennych i żytnim dobrym. Optymalny odczyn gleby to 6,5pH- 7,0pH. Nie można jej uprawiać na glebach zakwaszonych. Najlepszym przedplonem dla lucerny są okopowe na oborniku, gdyż pozostawiają pole odchwaszczone i zasobne w składniki pokarmowe. Bardzo dobrymi przedplonami są rzepak i zboża, w tym kukurydza. Należy jednak zwrócić uwagę na herbicydy stosowane w roślinach przedplonowych, gdyż ich pozostałości w glebie mogą uszkadzać siewki lucerny.

Lucernę można uprawiać w siewie czystym lub jako wsiewkę w roślinę ochronną. Siew można rozpocząć, gdy minie okres wiosennych przymrozków. Lucerna w czasie wschodów jest tolerancyjna na niskie temperatury, ale przy pojawieniu się pierwszego trójlistka staje się bardziej wrażliwa na niskie temperatury. Na naszym terenie termin siewu przypada na koniec kwietnia lub początek maja. Ilość wysiewu bez rośliny ochronnej waha się w granicach 10-12 kg/ha w korzystnych warunkach glebowych i wilgotnościowych lub 12-16 kg/ha w mniej korzystnych warunkach.

Jeśli wsiewamy w roślinę ochronną (jęczmień – 100kg

lub owies – 150kg) to stosujemy 18-20 kg/ha nasion lucerny, które wysiewa się oddzielnym przejazdem siewnika, najlepiej poprzecznie do kierunku siewu zboża.

Lucerna ma duże wymagania pokarmowe i szczególnie pozytywnie reaguje na obfite nawożenie na glebach lżejszych. Wielkość dawek nawozów fosforowych i potasowych zależy od zasobności gleby w te składniki.

Najczęściej stosuje się następujące dawki NPK:

I rok -w czystym siewie: N-20 kg, P₂O₅- 60-100 kg, K₂O – 80-140 kg.

I rok w rośl. ochronną: N- 60kg, P₂O₅ – 80-120 kg, K₂O – 100-160 kg.

W następnych latach użytkowania lucerny wiosenną dawkę nawozów wysiewa się po pierwszym pokosie: 60-100kg P₂O₅ oraz 80-140 kg K₂O. Przy zbiorze 4 pokosów dawkę potasu należy podzielić na dwie mniejsze.

W roku siewu lucerny zabiegi pielęgnacyjne dotyczą odchwaszczania plantacji.

Przy siewie o szerokiej rozstawie rzędów można stosować odchwaszczanie mechaniczne, w innym przypadku należy stosować herbicydy: Basagran 480 SL, Basagran 600 L oraz Barox 460 SL.

W kolejnych latach użytkowania lucernika podstawowym zabiegiem jest bronowanie wiosną i po zbiorze każdego pokosu.

Oprac.

Zofia Kozysa PZDR Wisznice

Reklama

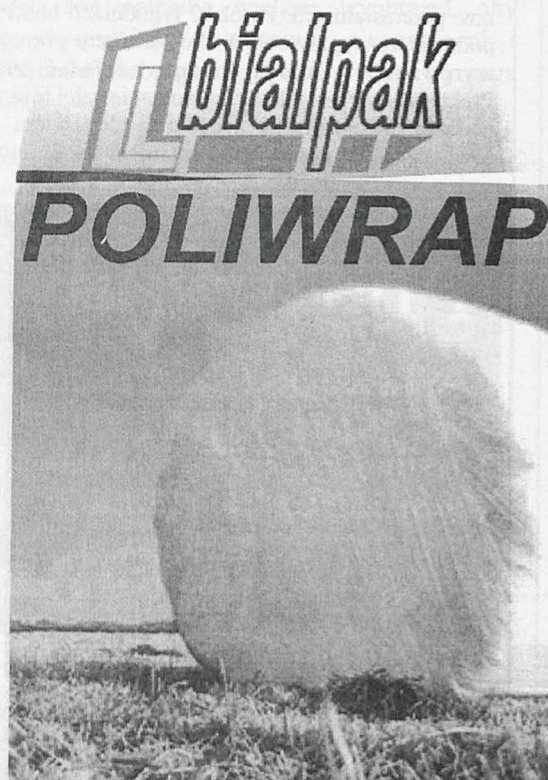
smś [K]

FOLIA STRETCH DO SIANOKISZONKI

- folia trójwarstwowa
- posiada filtr UV
- doskonałe właściwości klejące
- duża wytrzymałość

BEZPOŚREDNI IMPORTER
BIALPAK

UL.SIDORSKA 2D BIAŁA PODLASKA
TEL. 083 342-23-80

Uprawa pieczarek

Stanisław Myć ODR Grabanów

Największym producentem pieczarek na świecie są Stany Zjednoczone a w Europie - Holandia. Również w Polsce uprawa ta nabiera coraz szerszego znaczenia. Powstaje coraz więcej pieczarkarni. Dla wielu osób uprawa pieczarek aktualnie stwarza możliwości osiągania niezłych dochodów.

Pieczarki są bogatym źródłem białka, soli mineralnych i witamin. Zawierają dość dużo białka strawnego i są niskokaloryczne. Korzyści z uprawy pieczarek są wielostronne. Duże znaczenie gospodarcze ma fakt, że dostarczają one dużych ilości białka. Historyczny podział na systemy uprawowe to tzw. system jednostrefowy i system wielostrefowy.

Klasycznym przykładem tego pierwszego jest uprawa na stelażach - od pasteryzacji podłoża (faza II) do zbioru włącznie w tym samym pomieszczeniu. Zaletą tego systemu było to, że posiadawszy tylko jedno pomieszczenie można było rozpocząć produkcję i stopniowo ją rozszerzać. Wada polegała na tym, że pomieszczenie musiało spełniać wysokie wymagania w zakresie izolacji, ogrzewania i wentylacji, przy stosunkowo niskiej intensywności produkcji (ok. 3-4 cykle w roku). System ten jest jeszcze praktykowany przez niektórych producentów, zwykle samodzielnie sporządzających podłoże we własnym. W systemie wielostrefowym fazy II, III zbiory przebiegają każde w innym pomieszczeniu. Podłoże umieszcza się w skrzyniach, które przewozi się wózkami widłowymi. Wdrożenie do produkcji metody pasteryzacji podłoża (faza II) i inkubacji (faza III) w masie oraz możliwość przewożenia takiego produktu (luzem lub w workach foliowych czy blokach) spowodowała, że praktycznie każda pieczarkarnia, niezależnie od ilości pomieszczeń, może być bardzo intensywnie użytkowana (7 cykli). W Polsce praktykowanych jest kilka modyfikacji tego systemu. Najczęściej produkcja prowadzona jest na podłożu po fazie II z wsianą grzybnią pieczarki. Podłoże takie przywożone jest do pieczarkarni w formie prasowanych bloków zwanych popularnie kostkami. Bloki takie układane są na stelażach, gdzie pozostają do końca uprawy. Część producentów zakupione bloki układa na składanych stelażach lub europaletach, które po zesztaplowaniu (ułożeniu w stos) ustawia w tzw. przerastalniach. Po ok. 2 tygodniach bloki przewożone są do pomieszczeń uprawowych. Po rozcięciu górnej powierzchni folii wyrównaniu podłoża można nakładać ziemię okrywową. Praktykowane jest także zdejmowanie całej folii z bloku i mieszanie podłoża mechanicznie (często z dodatkiem dokarmiacza) z równoczesnym ugnieceniem. Istnieje wtedy możliwość dolożenia

określonej ilości bloków i zwiększenia masy podłoża na jednostce powierzchni a tym samym podniesienia plonu. Jest to konieczne w obiektach wyposażonych w limatyzację. Coraz więcej producentów kupuje podłoże po fazie III w blokach, które układa się w stelażach w pomieszczeniach uprawowych. W dużych pieczarkarniach korzystniej jest przywozić podłoże luzem i wciągać je za pomocą plastikowych mat na stelaże. Używa się podłoża po fazie II, na pewno najkorzystniej byłoby kupować je po fazie III. W dużych obiektach praktykowana jest także uprawa w skrzyniach, nawet z

ogłoszenie ogłoszenie ogłoszenie

Tomasz Antoniuk
zam. Berezówka 2 gm. Zalesie

SPRZEDA

LOSZKI HODOWLANE RASY PBZ

tel. (083) 375-91-39

PŃ "Arkady"

Arkadiusz Miszczuk

Rusify 49, 21-222 Podedwórze
(083) 379 51 24, kom. 608 516 126

CENY
KONKURENCYJNE

Także

wyposażenie chlewni i wentylację

Oferuje do sprzedaży:

firmy Sano:

- ☒ protamino piggi
- ☒ protamino sm
- ☒ protamino premium
- ☒ premixy

firmy EKOPLON S.A. Premixy:

- ✓ DYNAMIX
- ✓ EKOMIX
- ✓ FARMER
- ✓ koncentraty PROTAMIK
- ✓ superkoncentraty
- i pasze pełnoporcjowe

przy większym zamówieniu
z dostawą do gospodarstwa

Uprawa pieczarek

możliwością stosowania fazy IV, czyli ustawiania w halach uprawowych skrzyń z dorastającymi owocnikami.

Przebieg procesu produkcji podłoża i pieczarek w czasie:

faza I – sporządzanie podłoża	14 dni,
faza II- fermentacja kontrolowana w tunelu	7 dni,
faza III- inkubacja, rozrost grzybni	14 dni,
nakładanie okrywy, wrastanie grzybni	9- 11 dni,
regeneracja grzybni	3 dni,
tworzenie i dorastanie owocników	10-12 dni,
zbiory – 3 rzuty	21 dni,
likwidacja – gotowanie, usuwanie	3 dni.

Producent w Polsce ma spore możliwości wyboru systemu.

równy, bliskość dróg, uzbrojenie terenu, możliwość rozbudowy, dostępność siły roboczej. Często projektanci i budowniczowie nie zdają sobie sprawy, że jest to obiekt poddawany: działaniu wysokiej temperatury i wilgotności, korozijnemu działaniu wody, stale używanej przy uprawie, stosowaniu środków chemicznych. Pieczarkarnia towarowa składa się z następujących elementów: pomieszczeń uprawowych z korytarzem komunikacyjnym, kotłowni, pakowni, chłodni, pomieszczeń socjalnych i sanitarnych, biura, magazynów opakowań, osadników, szamba, zieleńców, dróg, ogrodzeń, portierni.

Kalkulacja kosztów uprawy pieczarek z kostki obsiana grzybnią

Wyszczególnienie	J.m.	Ilość	Cena	Wartość	Powierzchnia użytkowa	Wartość ogółem
Zbiór z 1m2	kg	22	3,00	66,00	1 m ²	66,00
Razem						66,00
Koszty						
Podłoże-kostka	szt	5	6,00	30,00	1 m ²	30,00
Okrywa	m ²	1	5,50	5,50	1 m ²	5,50
Środki ochrony roślin	m ²	1	6,50	6,50	1 m ²	6,50
Opał	m ²	1	7,00	7,00	1 m ²	7,00
Energia	m ²	1	5,00	5,00	1 m ²	5,00
Transport	m ²	1	7,00	7,00	1 m ²	7,00
Razem koszty						61,00

Decyzję, na który się zdecydować, muszą poprzedzić wizyty w pieczarkarniach stosujących dany system (najlepiej w obecności osoby doradzającej) i wnikliwa analiza zebranych informacji.

Wszystkie decyzje o lokalizacji i zgodę na budowę należy uzyskać w stosownych urzędach. Przy większych inwestycjach najlepiej usługę uzgodnić z projektantem obiektu. Przy lokalizacji obiektu należy uwzględnić następujące aspekty: źródło dobrej wody, odległość od innych pieczarkarni, odległość od budynków mieszkalnych, osłona przed wiatrami, teren

Średnie plony uzyskiwane przez naszych producentów odbiegają generalnie od standardów międzynarodowych, maksymalne plony uzyskują Holendrzy 32-35 kg/m². a nawet 40 kg/m² mnożąc przez 7 cykli daje to rzeczywiście produkcję super intensywną. Nie potrzeba wielkiej wyobraźni, aby stwierdzić, że prowadzenie towarowej pieczarkarni i zapewnienie rodzinie dobrego poziomu życia wymaga ogromnego wysiłku.

Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lublinie z/s w Końskowoli
Gospodarstwo Pomocnicze w Końskowoli ODZIAŁ W GRABANOWIE
21 - 500 BIAŁA PODLASKA tel. (083) 343-37-92, fax. (083) 343-81-98

OFERUJE

□ Wyroby z wosku pszczelego (świece, wyroby okazjonalne)

□ Matki pszczele użytkowe rasy:

⇒ Kraińskiej linii L, T, J

⇒ Środkowoeuropejskiej linii Augustowska

- ♦ matka pszczela użytkowa inseminowana za sprawdzonym czerwieniem - 60 zł
- ♦ matka pszczela użytkowa unasieniona naturalnie na pasieczysku, czerwiąca - 30 zł
- ♦ matka pszczela użytkowa nieunasieniona - 13 zł

(Ceny matek zawierają VAT)

Odbiór w pasiece lub za zaliczeniem pocztowym. Koszty przesyłki pokrywa odbiorca.

Zamówienia prosimy kierować na adres Oddziału w Grabanowie

UWAGA! Zamówienia realizujemy wg kolejności zgłoszeń.

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY

Prezentujemy gospodarstwo rodzinne Państwa Jeżewskich z Witoldowa

Jak produkują najlepsi?

Gospodarstwo rodzinne państwa Jeżewskich, Witoldów - gmina Konstantynów

Pan Janusz - wspólnie z synem Mariuszem - prowadzą rodzinne gospodarstwo rolne o powierzchni 21,60 ha. Są to grunty orne z przewagą klasy IV b i V. Od wielu lat gospodarstwo specjalizuje się w produkcji trzody chlewnej w cyklu zamkniętym. Na gruntach ornym uprawia się 3,0 ha ziemniaków (w tym roku - takie odmiany jak: Wawrzyn, Baszta, Maryna, Sumak i Bzura) i 3,0 ha marchwi. Pozostała powierzchnia obsiana jest zbożami. Plony zbóż są stosunkowo dobre i w ciągu ostatnich lat kształtują się na poziomie 35 q z ha a ziemniaków - 370 q. Uprawa ziemniaków i marchwi przynosi gospodarzom spory dochód. Gospodarstwo jest w pełni zmechanizowane, o bardzo ładnej zabudowie, zadbane i estetyczne. Obok chlewni rozbudowanej w 2000 roku, stoi 60-tonowy BIN i 2 silosy paszowe, każdy o pojemności 15 ton.

Obecnie pan Janusz utrzymuje 25 loch, od których cały przychówek przeznaczają do dalszego chowu. Lochy kryte są knurem mieszańcowym (Diuroc x Pietrain). Przeciętnie od 1 lochy uzyskuje w ciągu roku 20 prosiąt, co daje rocznie 500 sztuk tuczników. Prosięta odsadzane są w wieku 5 tygodni. Maciory żywione są paszami gospodarskimi z dodatkami koncentratów z Wola Pasze. Wykorzystanie zbóż produkowanych we własnym gospodarstwie znacznie obniża koszty produkcji prosiąt. Pozostałe zwierzęta karmione są mieszankami pełnoporcjowymi, również z wytwórni Wola Pasze. Cały tucz trwa 160 dni a tuczniki sprzedawane są w wadze 103-105 kg. przy zużyciu 260 kg paszy pełnoporcjowej.

Zużycie paszy w gospodarstwie przedstawia się na 1 sztukę:

1. Prestarter 2,5 kg

2. Starter	9,0 kg
3. Finisz	33,0 kg
4. T -1	77,0 kg.
5. T-2	138,5 kg

Stosowanie krzyżowania towarowego i odpowiednie żywienie rzutuje na miłośność tuczników. Tuczniaki sprzedaje się w klasach E i U przy średniej miłośności 54,6% po dość dobrych w obecnej sytuacji rynkowej cenach..

Tak dobre wyniki chowu trzody chlewnej rolnik uzyskuje dzięki: dużej wiedzy na temat chowu trzody chlewnej,

zapewnieniu optymalnych warunków środowiskowych i utrzymaniu dobrego mikroklimatu w chlewni (wentylacja, oświetlenie, czystość, dbałość o zwierzęta), przestrzeganiu profilaktyki macior i potomstwa (szczepienie macior na 2 tygodnie przed kryciem przeciwko parawarozie oraz na 2 tygodnie przed wyproszeniem szczepionką przeciwko colibakteriozie), szczepieniu prosiąt preparatami żelazowymi w pierwszym i trzecim tygodniu życia, wykorzystaniu gotowych pasz przemysłowych gwarantujących wysokie przyrosty i optymalne wykorzystanie składników pokarmowych.

Zdaniem rolnika, cena żywca wieprzowego powinna kształtować się na poziomie 3,70 zł za kg. w celu prawidłowego funkcjonowania tej produkcji. Z chwilą wstąpienia do Unii Europejskiej zamierza on skorzystać z renty strukturalnej. Wówczas będzie pomagał i doradzał synowi.

Specjalista Halina Kusznerczuk.

Konkurs rozstrzygnięty

Już po raz trzeci Krajowe Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich w Brwinowie, wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej, rozstrzygnęło 5 marca III edycję ogólnopolskiego konkursu „Sposób na sukces”, który miał na celu wyłonienie najlepszego działania kreującego aktywizację środowiska wiejskiego przez podejmowanie przedsięwzięć dążących do tworzenia nowych miejsc pracy na terenach wiejskich.

W konkursie wyłoniono 20 laureatów w trzech kategoriach. Wśród najlepszych znalazły się dwa gospodarstwa agroturystyczne z terenu powiatu parczewskiego:

„Stajnia Makoszka” prowadzone przez Iwonę i Wojciecha Bednarskich z Makoszki gmina Dębowa Kłoda, które otrzymało nagrodę III stopnia - „przedsięwzięcie

rodzinne” za organizację wycieczek edukacyjnych dla dzieci szkół podstawowych i klas przedszkolnych oraz dzieci niepełnosprawnych. Wyróżnienie w konkursie otrzymała „Zagroda Poleska-Przeszłość Przyszłości” prowadzone przez Janinę i Stanisława Armacińskich z Sosnowicy Dwór gmina Sosnowica. Laureaci otrzymali puchary, dyplomy oraz cenne nagrody rzeczowe. Warto zaznaczyć, że laureaci z naszego powiatu byli jedynymi z województwa lubelskiego. Jest to duży sukces powiatu parczewskiego w skali województwa i kraju. Możemy być bardzo dumni z ich osiągnięć na rzecz aktywizacji obszarów wiejskich.

Przy okazji należałoby przybliżyć czytelnikom, gdzie znajduje się i czym zajmuje się Ośrodek jeździecki „Stajnia Makoszka”. Jest on położony na terenie Rezerwatu Biosfery Polesie Zachodnie, na skraju wielkiego kompleksu Lasów

Parczewskich. 150 letnie zabudowania dawniej należały do nadleśnictwa. W stajni obecnie znajduje się 15 koni różnych ras w tym kuce i źrebięta. Obecnie przygotowana jest ekspozycja kultury materialnej wsi poleskiej „Drewno jak stal” oraz ekspozycja wiejskich środków transportu. Uczestnikom podczas pobytu zapewniona jest fachowa opieka, bezpieczeństwo oraz ciekawy program imprezy każdorazowo dostosowany do wieku uczestników. Okolice są tu atrakcyjne zarówno latem jak i zimą. Leśne trasy, wycieczki nadają się do spacerów, rajdów i wycieczek. Teren ten charakteryzuje się najniższym stopniem zanieczyszczenia powietrza w całym kraju.

Zachęcam inne gospodarstwa agroturystyczne do wzięcia udziału w IV edycji przedstawionego programu, a laureatom życzę wytrwałości w dążeniach.

Specjalistka zespołu reorientacji Danuta Kalińska PZDR Parczew

Informacje Rynkowe

Notowania cen targowiskowych sporządzone przez Oddział WODR w Grabanowie (Ceny w zł za jednostkę)

Lp	Wyszczególnienie	J.M	Wisznice 05.05.2003 poniedziałek	Parczew 06.05.2003 wtorek	Piszczac 07.05.2003 środa	Radzyń Podlaski 07.05.2003 środa	Biała Podlaska 08.05.2003 czwartek	Łuków 08.05.2003 czwartek	Międzyrzec Podlaski 08.05.2003 czwartek
1.	Pszenica	dt	49-50	50	48 - 55	55	50	55-57	50-55
2.	Pszczyto	dt	45	-	45-48	50	45	50	45
3.	Żyto	dt	38	40	35-38	40	40	44	-
4.	Owies	dt	38-40	40	38-40	48	40	48-50	45 - 50
5.	Jęczmień	dt	48-50	45	-	55	55	55	50-55
6.	Mieszanka zbożowa	dt	40 - 42	42	40-42	48	45	-	46-48
7.	Ziemniaki	dt	20-25	-	15-20	-	30	25	20
8.	Krowa z cielęciem	szt	-	-	-	1700	-	1400-1600	-
9.	Prosięta 10-15 kg	para	80 - 100	90-120	80-100	100 - 130	-	90-110	80-100
10.	Prosięta pow. 15kg	para	110 - 130	-	110 - 130	140 - 150	110-130	110 - 150	100 - 120
11.	Jaja	szt.	0.28 - 0.32	0.28 - 0.34	0.30 - 0.32	0.22 - 0.30	0.28 - 0.32	0.22 - 0.35	0.24 - 0.32
12.	Jabłka	kg	0.50 - 1.40	1.20 - 1.40	0.80 - 1.20	0.70 - 1.50	0.80 - 1.80	0.70-1.40	1.20 - 1.50
13.	Orzech włoski	kg	-	2.50-3.50	2.50-3.00	-	-	-	-
14.	Pestka dyni	kg	7.00-7.50	-	-	-	-	-	-
15.	Cebula	kg	1.00 - 1.50	1.50	1.00-1.50	1.50	1.50	1.00- 1.20	1.20-1.50
16.	Czosnek	kg	4.50-6.00	-	6.00	-	6.00-8.00	-	-
17.	Czosnek	szt.	-	-	-	-	-	0.50	-
18.	Pomidory	kg	5.50-6.00	5.80-6.80	5.00-8.00	5.50-7.00	6.00-7.50	5.00-6.50	6.00-8.00
19.	Ogórki	kg	3.50-4.00	3.00-4.00	4.00-6.00	3.50-4.00	3.00-3.50	4.00	4.50
20.	Ogórek kiszony	kg	-	-	-	-	2.50	-	-
21.	Kapusta	kg	-	1.50-2.00	-	-	-	-	1.20
22.	Kapusta pekińska	kg	2.50 - 3.50	-	1.70-3.00	-	4.00	-	-
23.	Kapusta kiszona	kg	-	-	-	-	2.50	-	-
24.	Pieczarki	kg	4.00-5.00	3.00-4.00	5.00	3.00-3.50	4.20-5.00	4.50	5.00
25.	Marchew	kg	1.00-1.50	0.90 - 1.20	1.00	1.00 - 1.50	1.00-1.50	1.00-1.20	1.00 - 1.40
26.	Miód	kg	17.00 - 26.00	15.00-16.00	14.00 - 16.00	-	15.00	18.00	13.00
27.	Buraki czerwone	kg	1.00-1.20	0.90 - 1.20	1.00 - 1.50	1.00	1.20	0.80 - 1.00	0.60-0.80
28.	Botwinka	peczek	-	1.50	-	-	-	-	-
29.	Rzodkiewka	peczek	1.00-1.20	1.00	1.20	0.80-1.00	1.20	1.00	0.80-1.00
30.	Salata	szt.	1.00-1.20	1.00	0.70-1.00	0.80-1.00	0.80-1.20	-	1.00
31.	Szczypiorek	peczek	0.80-1.00	0.70-0.90	-	0.40-0.60	1.00	-	-
32.	Koperek	peczek	-	-	-	-	-	-	0.80
33.	Seler	kg	2.50	-	-	-	2.50-3.00	2.20-2.50	2.00
34.	Seler	szt.	-	-	-	2.00-2.50	-	-	-
35.	Por	szt.	-	-	-	-	-	0.50 - 1.00	-
36.	Por	kg	-	-	-	-	3.00-4.00	-	2.00
37.	Pietruszka	kg	2.50	2.00 - 2.50	3.00	2.00-2.50	2.50-3.00	-	2.00
38.	Ziemniaki	kg	-	0.30- 0.50	-	-	0.60	-	0.40-0.50
39.	Por -rozsada	szt.	-	-	-	-	-	-	0.15-0.20
40.	Kapusta - rozsada	szt.	-	-	-	-	-	-	0.15-0.20
41.	Kalafior - rozsada	szt.	-	-	-	-	-	-	0.15-0.20
42.	Seler - rozsada	szt.	-	-	-	-	-	-	0.30
43.	Papryka - rozsada	szt.	-	-	-	-	-	-	1.00-1.50
44.	Pomidor - rozsada	szt.	-	-	-	-	-	-	1.00-1.50

Wisznice:	zboża	podaż średnia	popyt średni	Radzyń Podl.:	zboża	podaż duża	popyt średni
	prosięta	podaż duża	popyt średni		prosięta	podaż średnia	popyt średni
Piszczac:	zboża	podaż duża	popyt średni	Biała Podl.:	zboża	podaż duża	popyt średni
	prosięta	podaż średnia	popyt średni		prosięta	podaż średnia	popyt mały
Łuków:	zboża	podaż średnia	popyt średni	Międzyrzec Podl.:	zboża	podaż niska	popyt duży
	prosięta	podaż duża	popyt średni		prosięta	podaż średnia	popyt średni

Ceny mleka

OSM Biała Podlaska

na dzień 5 maja 2003 r.

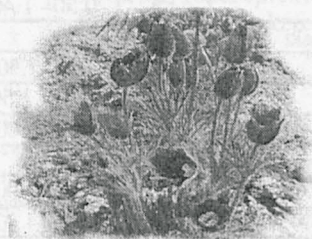
Jednostka tłuszczu	1,0 gr /litr
Jednostka białka	6,0 gr /litr
Dopłaty do 1 litra	
Klasa extra	15 gr/litr
Klasa I	bez dopłaty
Pozaklasowe	- 5 gr / litr
Członkowska za 1 udział	5 % ceny podstawowej
Członkowska za 2 udziały	10 % ceny podstawowej
Członkowska za 3 udziały	15 % ceny podstawowej
Restrukturyzacyjna 1500 - 2000 l / mc	2 gr/litr
Restrukturyzacyjna pow 2000 l / mc	6 gr/litr
Restrukturyzacyjna pow 3000 l / mc	8 gr/litr
Restrukturyzacyjna pow 4000 l / mc	10 gr/litr
Restrukturyzacyjna pow 5000 l / mc	12 gr/litr
Restrukturyzacyjna pow 10000 l / mc	17 gr/litr
Za odstawę ze zbiornika 13 gr/litr do klasy Extra i 8 gr do I klasy	
Dopłata państwa	4 gr /litr

Uwagi: do ceny wyjściowej dopłacany jest VAT w wysokości 3 %, jeden udział wynosi 660 zł.

OSM Łuków

na dzień 5 maja 2003 r.

Jednostka tłuszczu	1,0 gr /litr
Jednostka białka	7,0 gr /litr
Dopłaty do 1 litra	
Klasa E	29 gr / litr
Klasa I	14 gr /litr
Za posiadanie 2 udziałów	2 gr/litr
Za posiadanie 3 udziałów	3 gr/litr
Za dostawę 4000 - 5000 l/mies	4 gr/litr
Za dostawę 5000 - 6000 l/mies	8 gr/litr
Za dostawę 6000 - 10000 l/mies	10 gr/litr
Za dostawę > 10000 l/mies	18 gr/litr
Za umowę wieloletnią	2 gr/litr
Za bezpośredni odbiór	4 gr/litr
Za posiadanie świadectwa sanit.	7 gr/litr
Za posiadanie certyfikatu san-wet	10 gr/litr

Tańsze kredyty rolnicze

Od dnia 25 kwietnia Rada Polityki Pieniężnej obniżyła podstawowe stopy procentowe. Powoduje to również zmianę oprocentowania kredytów rolniczych z dopłatami ze środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Oprocentowanie tych kredytów uzależnione jest od stopy redyskonta weksli.

Aktualnie stopa redyskonta weksli wynosi 6,25 %. W związku z tym oprocentowanie kredytów kształtuje się następująco:

Oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę w liniach:			
Kredyty pobrane:	IP, MP	BR	MR, KZ, GP, KL
do 31.12.2002 r.	3,59 – 3,91 %	1,8 – 1,95 %	1,56 %
po 01.01.2003 r.	6 %	4 %	2 %

kredytu "nawozowego" wynosi 4 %.

- ☛ Kredyt "nawozowy" wynosi 334,50 zł/ha użytków rolnych.
- ☛ Przeciętna powierzchnia użytków rolnych - 6,30 ha.
- ☛ Ceny gruntów ornych w zł za hektar - od 1 kwietnia 2003 r.

Grunty ogółem	Klasa I – II – IIIa	Klasa IIIb – IV	Klasa V – VI
4 154	6 060	4 024	2 379

Ceny zbóż

Ceny w zł / tonę od 22.04.- 05.05. 2003r.

Punkt skupu	PSZENICA	JĘCZMIEN	ŻYTO	PSZENŻYTO	OWIES BEŻŁUSKOWY	KUKURYDZA
Młyn Biała Podlaska ul. Piłsudskiego tel.343-31-15			380 + VAT płatne do 50 dni od dostawy			
Podlaskie Zakłady Spirytusowe „Alkowin” Sp. z o.o. Międzyrzec Podlaski ul.Lubelska 65 tel. 371-50-82			360 + VAT płatne od ręki			
Mieszalnia pasz ”Wola Pasze” Biała Podlaska ul.Sidorska tel.342-22-01	460 + VAT	460 + VAT		440 + VAT	460 + VAT owies zwykły- 350 + VAT	460 + VAT płatność po 45 dniach od dostawy
PZZ „MIŁOSZ” Kijowiec gm. Zalesie tel. 375 75 57	500 + VAT		400 + VAT - płatność 14 dni			
„Podlaskie Gorzelnie” Gorzelnia Witulin, 21- 542 Leśna Podlaska tel.345-18-21			350 + VAT płatne min. 60 dni od dostawy			
Młyn Gospodarczy- Marek Trościańczyk Parczew ul. 11-go Listopada 107 tel.(083)354-17-67	460 + VAT		360 + VAT			
PPP BACUTIL Bedlno tel.352-86-01	490 + VAT	440 + VAT	350 + VAT	420 + VAT		440 + VAT
Gorzelnia w Bojanówce tel.353-00-47			380-400 + VAT			

Żywiec wieprzowy i wołowy

Ceny w zł / kg od 28.04.- 9.05.2003r.

Powiat	Żywiec wieprzowy		Żywiec wołowy		
Punkt skupu	tuczniaki	maciory	buhaje	Jałówki	Krowy
Biała Podlaska					
Biała Podlaska – Zakłady Mięsne „Dolina Łąk” Małaszewicze	2,90 -3,00 + VAT				Kl. II 1,50 + VAT
“ FELIX” Rossosz	2,90 + VAT		3,20-3,40 + VAT	3,00 + VAT	
Łuków					
Zakłady Mięsne Łmeat” w Łukowie	2,75-2,85 + VAT	1.50-1,75 + VAT			
Parczew					
Parczew –ZM „ŁMEAT” Łuków	2,85 + VAT	1,60 + VAT	3,20-3,40 + VAT	3,2 0 + VAT	1,60-1,70 + VAT
ZM Małaszewicze - Jabłoń	2,95 + VAT				
Radzyń Podlaski					
ZM Łuków	2,95 + VAT		3,60 + VAT	3,20 + VAT	1,70 + VAT

PIOMAR AGRO-TECH

AUTORYZOWANY PUNKT SPRZEDAŻY CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

OFERUJEMY: CIĄGNIKI URSUS, ZETOR, JOHN DEERE
W DOGODNYM KREDYCIE PREFERENCYJNYM
RATA MIESIĘCZNA JUŻ OD 300 ZŁ

05-600 Grójec ul. Ks. Piotra Skargi
tel./fax. (048)670 37 21, 670 30 27
tel. kom.0 502 68 44 62
e-mail:piomar7@poczta.onet.pl
przedstawiciel handlowy
Łuków tel.kom. 0 605 557 534

Proponujemy:

- pomoc w uzyskaniu kredytu
- (linia młody rolnik)
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny
- fachowe doradztwo
- transport

INSTYTUT NAWOZÓW SZTUCZNYCH
24-110 PUŁAWY, Aleja 1000-lecia Państwa Polskiego 13 A

Program nawożenia dolistnego kukurydzy **INSOL** ami

Lp.	Cel zabiegu	Termin stosowania	Nawóz	Dawka w l/ha
1.	Zapobieganie niedoborom mikroelementów	1). W fazie 6 - 8 liści 2). 7 - 10 dni później	INSOL K	2,0
2.	Likwidacja niedoborów cynku - niezbędna przy uprawie w monokulturze	1). W fazie 6-8 liści 2). 10 - 14 dni później	INSOL Zn	2,0
3.	Likwidacja niedoborów boru - poprawa kwitnienia i zawiązania nasion.	1). W fazie wykształcenia łodyg 2). Na glebach b. ubogich - 2 tygodnie później	INSOL B	1,0-2,0
4.	Likwidacja niedoborów magnezu.	1). W fazie 6 - 8 liści 2). 10 - 14 dni później	Siarczan magnezu siedmiowodny	Stęż.5%
5.	Likwidacja głodu fosforowego.	1-2 zabiegi co 7 dni w okresie wiosennych chłódów lub suszy	INSOL Fos	5,0
6.	Likwidacja niedoborów potasu.	W fazie wykształcenia łodyg	INSOL PK	9,0

INSOL -e można stosować łącznie z 6% roztworem mocznika i 5% roztworem siarczanu magnezu.
UWAGA: **INSOL PK** i **INSOL Fos** stosować przemienne z **INSOL-em K** i **INSOL-em Zn** oraz z siarczanem magnezu.

Stosowanie **INSOL** -i wg podanego schematu zapewnia uzyskanie wysokich i dobrych jakościowo plonów.

Wszelkich informacji dotyczących stosowania **INSOL**i, cen, warunków zakupu i sieci dystrybutorów udziela

DZIAŁ MARKETINGU I SPRZEDAŻY

Tel.(081)887-66-12, 887-65-01, fax(081)887-55-87

ROLNIKU ZAKUP NAWOZY DZIŚ

Firma PPHU "SYLWEK" Andrzej Kopiś

21-580 Wisznice tel. (083) 378 20 21

oferuje nawozy (ceny w zł/tonę na dzień 04 03 2003r.)

• Mocznik 46-N	- 670 zł
• Saletra 34-N	- 520 zł
• Saletrzak 27,5-N 3-Mg 5-Ca	- 480 zł
• Salmag 27- N 5- Ca 3- Mg	- 520 zł
• Saletra imp.	- 460 zł
• Sól potas. gran. 60- K	- 510 zł
• Polidap (Fosforan) 18- N 46- P	- 950 zł
• Polifoska 8- N 24- P 24- K	- 950 zł
• Polifoska 6- N 20- P 30- K	- 940 zł
• Polifoska 4- N 12- P 32- K 3- MG	- 750 zł
• Poliwap 3- N 12- P 18- K 3- Mg 4-S 10-Ca	- 590 zł
• Potafoska 13-P 13-K 4-Mg	- 530 zł
• Superfosfat granulowany 20-P	- 480 zł
• Wap -mag 29- Ca 16- Mg+ mikroelementy	- 400 zł
• Wap- mag 29- Ca 16- Mg	- 380 zł
• Fosforan imp	- 880 zł

Ogłoszenia

Sprzedam jałówkę zacieloną 7- miesięcy, cena do uzgodnienia, **Pióro Marian**, Rozwadów 40 gm. Ulan tel 351 82 35

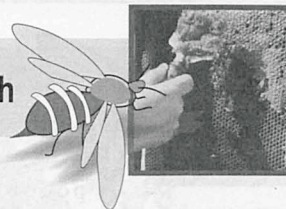
Sprzedam 2 krowy wysokocielne, cena do uzgodnienia **Andrzej Uchymiak** Branica Suchowolska gm. Wochyń tel. 352 83 58

Jubileuszowa Naukowa Konferencja Pszczelarska w Puławach

Relacja:

Małgorzaty Lewandowskiej

W dniach 11 i 12 marca 2003 r. odbyła się zorganizowana przez Oddział Pszczelnictwa Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarnictwa w Puławach doroczna, już czterdziesta, Naukowa Konferencja Pszczelarska. Te spotkania naukowców i pszczelarzy z całego kraju z udziałem gości zagranicznych są wysoko oceniane przez uczestników. Przez pszczelarzy praktyków zaproszenie i udział w konferencji w Puławach jest odbierane jako swego rodzaju nobilitacja. Autorzy prezentowanych prac pochodzą ze wszystkich placówek naukowych w kraju, w których prowadzone są badania naukowe związane z szeroko rozumianym pszczelnictwem. Niekiedy wygłaszają referaty także przedstawiciele placówek nienaukowych.

O tematyce zgłaszanych prac decydują sami autorzy, organizatorzy sprawdzają tylko, czy mieści się ona w zakresie szeroko rozumianego pszczelnictwa. Organizatorzy nie ingerują w treść przedstawianych referatów.

Tematyka prezentowanych opracowań obejmuje 6 działów: hodowlę i genetykę, gospodarkę pasieczną, biologię, pożytki i zapylanie, produkty i apiterapię, choroby, szkodniki i zatrucia, ekonomikę i organizację.

Wśród uczestników konferencji około połowę wypełniają pracownicy naukowcy. Znaczną część stanowią przedstawiciele organizacji i instytucji pracujących na potrzeby pszczelarstwa lub z nim związanych, takich jak Polski Związek Pszczelarski, Technikum Pszczelarskie, Centrum Hodowli Zwierząt, Spółdzielnie Pszczelarskie i inne zajmujące się skupem i dystrybucją miodu, wytwórcy sprzętu pszczelarskiego. Pokazną część stanowią pszczelarze praktycy. Udział tych wszystkich grup tworzy swoisty, niepowtarzalny klimat konferencji.

Ważną funkcją konferencji jest integracja środowiska pszczelarskiego przez spotkania przyjaciół, wymianę poglądów na tematy zawodowe oraz miłe rozmowy w kularach i w czasie wieczornych spotkań towarzyskich w Pałacu Marynki. Podczas sesji plenarnych czterdziestej jubileuszowej Konferencji Pszczelarskiej zaprezentowano 32 referaty, natomiast 67 prac przedstawiono w formie posterowej. Doniesienia zagraniczne pochodziły z placówek naukowych Czech, Litwy, Niemiec, Rosji, Słowacji i Ukrainy. Autorzy referowanych prac reprezentowali wszystkie placówki naukowe w kraju zajmujące się badaniami naukowymi związanymi z pszczelnictwem. Jeden z referatów wygłosił przedstawiciel placówki nienaukowej, natomiast trzy prace zostały zaprezentowane przez gości zagranicznych.

Kilka spośród przedstawionych referatów zasługuje na szczególną uwagę pszczelarzy praktyków.

W referacie „Wpływ wybranych metod wiosennego pobudzania rodzin pszczelich na intensywność rozwoju i wydajność miodną” Adama Romana i Anny Dawidowicz z Zakładu Higieny Zwierząt i Środowiska Hodowlanego Akademii Rolniczej we Wrocławiu przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych w czterech grupach rodzin pszczelich.

Najlepsze rezultaty uzyskano w grupie rodzin podkarmianych na wiosnę ciastem miodowo-cukrowo-pyłkowym, miodność była o ponad 51% wyższa, a intensywność czerwienia matek wzrosła ponad 3,5-krotnie w stosunku do kontrolnej (nie pobudzanej do rozwoju).

Wiosenne podkarmianie pszczół sytą (wodny roztwór miodu) oraz odsklepianym pokarmem z zapasów zimowych wykazują podobny wpływ na rozwój rodzin pszczelich i ich produktywność, wydajność miodna wzrosła odpowiednio o 29% i 31%, a intensywność czerwienia matek prawie dwukrotnie w pierwszym i 1,2-krotnie w drugim przypadku w stosunku do kontrolnej.

Piotr Skubida i Krystyna Pohorecka z Oddziału Pszczelnictwa IS i K w pracy „Tworzenie odкладów w celu uzyskania od nich miodu towarowego w tym samym sezonie” przedstawili następujące wnioski: Tylko silne odklady (minimum 6-plastrowe) mogą stać się rodzinami produkcyjnymi w tym samym sezonie;

Odkłady należy tworzyć w możliwie jak najwcześniejszym terminie; Jednorazowe podkarmianie nowo utworzonych odкладów dwoma litrami ciepłego syropu cukrowego oraz możliwość zasilania ich plastrami z czerwem na wygryzieniu zabranymi z rodzin wykazujących nastroj rojowy zdecydowanie przyspiesza ich rozwój;

Utworzone odklady do czasu przygotowywania rodzin do zimowania (sierpień, początek września) stają się normalnymi rodzinami pszczelimi, ich siła nie odbiega od pozostałych rodzin w pasiece; Nawet w przypadku nie wystąpienia obfitych pożytków ilość odwirowanego miodu od odкладów i rodzin macierzystych łącznie, jest wyższa niż od rodzin kontrolnych.

Autorzy referatu „Próba przetrzymywania matek pszczelich zimą poza ulem” Jarosław Prabucki, Jerzy Samborski i Bożena Chuda-Mickiewicz z Zakładu Pszczelnictwa Akademii Rolniczej w Szczecinie wykazali, iż przeżywalność matek zazimowanych w cieplarkach z termostatem wyniosła zaledwie 13,6%, natomiast koszt

przechowania takiej matki kształtuje się na poziomie 700 zł.

Przezimowane matki poddawane były do odкладów w celu określenia ich przydatności w gospodarce pszczelarskiej. Stwierdzono, że posiadały dobrą nieśność i dawały lepsze od rodzin zimujących wyniki produkcyjne.

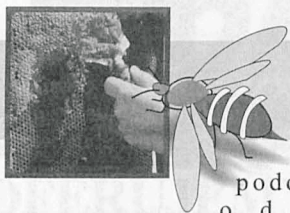
Joanna Klepacz i Krystyna Czekońska reprezentujące Akademię Rolniczą w Krakowie w opracowaniu „Gromadzenie pyłku przez zbieraczki pszczoły miodnej w zależności od liczby larw wychowywanych w rodzinie” stwierdziły, iż wiosną, w okresie nieograniczonego dostępu do źródeł pożytku pyłkowego nie stwierdzono zależności pomiędzy masą gromadzonego przez robotnice pyłku, a liczbą wychowywanych przez nie larw, natomiast w okresie umiarkowanego i ograniczonego dostępu do źródeł pożytku pyłkowego (latem i jesienią) zależność ta wystąpiła. Stwierdzono, że pora roku, w której zbierany jest pyłek oraz rozmieszczenie uli na pasieczysku, decydują o gromadzonej jego ilości.

Wyniki badań Adama Romana z Zakładu Higieny Zwierząt i Środowiska Hodowlanego Akademii Rolniczej we Wrocławiu przedstawione w pracy „Czy trutnie są obciążeniem dla rodziny pszczelej” wskazują na to, że ograniczony udział trutni (do 5%) nie wpływa ujemnie na funkcjonowanie rodziny. Zasugetować można również, że taki udział trutni w rodzinie wpływa pozytywnie na wydajność pracy pszczół robotnic, na co wskazuje znacznie większa ilość zapasów zgromadzoną przez grupę II (95% pszczół robotnic i 5% trutni).

Większy udział trutni w strukturze rodziny pszczelej wpływa negatywnie na jej stan, zwłaszcza na same pszczoły robotnice. Wzrost obciążeń robotnic, wynikający z konieczności karmienia dużej liczby trutni, wpływa ujemnie na ich kondycję fizyczną, a to w efekcie powoduje znaczny wzrost ich śmiertelności.

Należy zaznaczyć, że w doświadczeniu rozpatrzono tylko wpływ dorosłych trutni na rodzinę pszczelą, nie ujęto „kosztów” wychowania czerwii trutowego.

Badania przedstawione w referacie „Wydajność miodowa plantacji rzepaku”, autorstwa Zbigniewa Kołtowskiego z Oddziału Pszczelnictwa IS i K w Puławach, podjęto w celu udzielenia odpowiedzi pszczelarzom na często stawiane przez nich pytanie. Potwierdziły one tezę, że obecnie uprawiane odmiany rzepaku nektarują słabo i dlatego zbiory miodu rzepakowego są niskie. W dotychczasowych badaniach wykonanych na miejscu w Puławach, nektarowanie nowych odmian było na dobrym poziomie,

Jubileuszowa Naukowa Konferencja Pszczelarska w Puławach dokończenie ze s.13

podobnym jak o d m i a n standardowych wysokoerukowych (Skrzeszowicki). Zatem przyczyn zdecydowano się szukać bezpośrednio na plantacjach. Jest całkiem możliwe, że słabe zbiory miodu rzepakowego mogą być powodowane pewnymi zabiegami agrotechnicznymi stosowanymi na plantacjach, jak nieodpowiednie nawożenie obniżające nektarowanie kwiatów czy opryski odstraszające pszczoły lub też mogą one wynikać z przyczyn niezależnych od roślin, jak np. stanu rozwoju rodzin pszczelich, albo też nieodpowiedniej ich liczby w stosunku do powierzchni plantacji, warunków pogody itp.

Wszystkie badane plantacje rzepaku ozimego nektarowały bardzo dobrze, a ich wydajność cukrowa, przy sprzyjających dobremu nektarowaniu kwiatów warunkach pogody w roku 2002, wahała się od 80 do 150 kg cukrów z 1 ha.

Po wstępnej konfrontacji uzyskanych wyników z danymi ankietowymi można stwierdzić, że wydajność cukrowa z jednostki powierzchni badanej plantacji nie miała decydującego wpływu na wysokość zbiorów miodu rzepakowego w pobliskiej pasiece.

Sławomir Bakier z Katedry Maszyn i Urządzeń Przemysłu Spożywczego, Politechniki Białostockiej w referacie „Wpływ temperatury rozlewu na szybkość krystalizacji miodu w opakowaniach jednostkowych” stwierdził, iż temperatura rozlewu istotnie wpływa na przebieg krystalizacji miodu rozlanego do opakowań jednostkowych. Jest to związane głównie z obecnością w miodzie pęcherzyków powietrza, które działają jak zarodki krystalizacji. Powietrze, jeżeli ma dostęp do miodu, wywołuje również krystalizację od powierzchni.

Na podstawie przeprowadzonych badań należy stwierdzić, że chcąc maksymalnie przedłużyć pozostawanie miodu w stanie płynnym, należy maksymalnie ograniczyć dostęp powietrza do płynnej patoki a rozlewu do opakowań jednostkowych dokonywać na gorąco. Niestety, spełnienie drugiego warunku pozbawia miód cennych właściwości leczniczych.

Referaty z apiterapii zawsze wzbudzają wyjątkowe zainteresowanie. Pierwszy z nich „Badania nad aktywnością antybiotyczną i zawartością flawonoidów w miodach odmianowych” autorstwa **Elżbiety Holdernej-Kędzi, Aliny Mścisz, Bogdana Kędzi z Instytutu Roślin i Przetworów Zielarskich w Poznaniu** wykazał, że:

► miody krajowe (lipowy, gryczany i spadziowy ze spadzi iglastej) odznaczają się średnią aktywnością antybiotyczną, która tylko w niewielkim stopniu różni się od aktywności antybiotycznej standardowego miodu światowego, jakim jest manuka (miód nowozelandzki uznany za jeden z najbardziej

aktywnych antybiotycznie miodów na świecie),

► średnia zawartość flawonoidów w miodach odmianowych mieści się w granicach 6,5-11,9 mg/kg produktu. Miód lipowy i manuka zawiera od 30 do 45% więcej flawonoidów w porównaniu do miodu gryczanego i spadziowego,

► nie stwierdzono korelacji pomiędzy aktywnością antybiotyczną i zawartością flawonoidów w badanych miodach odmianowych.

W kolejnej pracy „Ocena działania antybiotycznego i przeciwzapalnego maści propolisowej Scaldex” **Bogdana Kędzi, Elżbiety Holdernej-Kędzi, Janusza Jankowiaka, Joanny Wójcik, Joanny Kamasy z Instytutu Roślin i Przetworów Zielarskich w Poznaniu** stwierdzono, że:

► obecność bacytracyny w preparacie Scaldex wyraźnie wzmacnia jej aktywność antybiotyczną,

► oceniany preparat skutecznie niszczy drobnoustroje wywołujące zakażenia przyranne i charakteryzuje się wyraźnym działaniem przeciwzapalnym,

► maść Scaldex może być przydatna w leczeniu ran oparzeniowych.

„Porównawcze badania apiterapeutyków wykorzystywanych w profilaktyce i terapii ubytków tkankowych” to opracowanie **Artura Stojko z Katedry i Zakładu Patologii Wydziału Farmaceutycznego Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, Rafała Stojko przedstawiciela Polskiej Fundacji Apiterapii w Katowicach i Jerzego Stojko z Katedry i Zakładu Higieny, Bioanalizy i Badania Środowiska Wydziału Farmaceutycznego Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach.**

W warunkach doświadczalnych oceniono działanie bakteriobójcze i bakteriostatyczne balsamu miodowego w stosunku do flory bakteryjnej ran pooparzeniowych (wykonanych na świniach rasy Białej zwisłouchej) oraz oceniono jego wpływ na procesy gojenia się ran i szybkość powstawania blizny w porównaniu z grupami kontrolnymi.

Obserwacje kliniczne wykazały, że badany apiterapeutyk przyczyniał się do szybszego oczyszczania ran: w 15 dobie prowadzonego eksperymentu były pokryte zorganizowaną blizną i można je było uznać za wygojone. Efekt ten w podgrupach kontrolnych uzyskano po dłuższym okresie czasu.

Również **Jerzy Stojko, Artur Stojko i Rafał Stojko** w referacie „Oślonowe działanie apiterapeutyków w stosunku do płodu narażonego na działanie związków embriotoksycznych” podali wyniki uzyskane w trakcie prowadzenia badań eksperymentalnych, które wykazały rolę osłonową standaryzowanych obnóż pszczelich – SOP i wskazują na możliwość ich zastosowania w profilaktyce i lecznictwie.

Zagadnienia z apiterapii uwieńczyło wystąpienie **Artura Stojko „Apiterapia w naukach medycznych i farmaceutycznych”.**

Postęp w wytwarzaniu leków polega na poszukiwaniu coraz aktywniejszych farmakologicznie substancji, identyfikacji ich składu chemicznego oraz poznaniu ich farmakodynamizmu odpowiedzialnego za efekt terapeutyczny. Do produktów pszczelich wykazujących aktywność farmakologiczną należą: pyłek w postaci obnóż, pierzga, propolis, mleczko pszczele, miody nektarowe i spadziowe, wosk pszczeli, czerw, zasklep i jad. Poszczególne produkty pszczele lub wyizolowane z nich frakcje aktywne farmakologicznie są wykorzystywane w medycynie i farmacji jako: środki dietetyczne (miody, pyłek, pierzga, mleczko pszczele), surowce farmakopealne (jad pszczeli, pyłek, obnóż, pierzga, propolis, mleczko pszczele, zasklep, czerw pszczeli), kosmetyki (mleczko pszczele, miody, propolis).

Aktywność terapeutyczna apiterapeutyków i mechanizmy ich farmakologicznego działania zostały naukowo udokumentowane badaniami doświadczalnymi i klinicznymi.

Obecnie apiterapeutyki są wykorzystywane w wielu dziedzinach terapii, w szczególności w dolegliwościach, w których leki powszechnie stosowane nie przynoszą oczekiwanego efektu. Mają one zastosowanie w dermatologii, urologii, ginekologii i położnictwie, pediatrii, chorobach wewnętrznych, stomatologii. Ponadto w piśmiennictwie naukowym spotyka się coraz częściej doniesienia na temat wykorzystania apiterapeutyków w neurologii, ortopedii, pulmonologii oraz geriatrii.

W świetle ostatnio prowadzonych badań nad dostępnością biologiczną okazało się, że cząsteczka apiterapeutyku łatwo tworzy wraz z farmakoreceptorem aktywny kompleks o zmienionym stanie konformacyjnym, przez co wykazują działanie antypatogenne i etioterapeutyczne. W przeważającej części jest to działanie bezpośrednie, stąd rezultat terapeutyczny jest również efektem bezpośrednim.

Obecnie na całym świecie testuje się wiele leków działających na poziomie molekularnym, przy czym każdy z nich jest otrzymywany w wyniku procesów biotechnologicznych. Jest to najnowsza era farmakoterapii, gdzie procesy farmakodynamiczne są oparte na substancjach blokujących białka i enzymach odgrywających najważniejszą rolę w procesach rozwoju określonego schorzenia.

Najbliższy czas powinien przynieść odpowiedź na pytanie, czy w tej nowoczesnej farmakoterapii wykorzystującej produkty biosyntezy, wykorzysta swoją szansę surowiec farmakopealny pochodzenia pszczelego. ■

Przedsiębiorstwo Ekologiczne

EKOFLORA

23 - 200 Kraśnik
ul. Kolejowa 14

Oferuje EKOSOLE

Płynne nawozy dolistne stosowane w rolnictwie, sadownictwie, ogrodnictwie.

Właściwości:

- ➔ są wyjątkowo efektywne w działaniu, dają średniąwyżkę plonów o 18 % dzięki optymalnie dobranym składnikom dla poszczególnych roślin;
- ➔ mają najwyższą przyswajalność przez rośliny, dzięki najnowszej technologii wytwarzania (organiczna forma środka chelatującego);
- ➔ są koncentratami - posiadają najwyższą koncentrację składników pokarmowych (zalecane są niskie dawki na 1 ha);
- ➔ wyjątkowo szybko docierają do miejsc intensywnego wzrostu rośliny;
- ➔ są relatywnie najtańsze - najniższy koszt nawożenia na 1 ha.

Ekosole można kupić w sklepach i hurtowniach na terenie całego kraju

Zapraszamy

Tel. do Działu Sprzedaży (081) 825 24 42; 825 20 25; 825 20 27

MLEKO-SYSTEM

OFERUJE

P. P. H. U. "MLEKO-SYSTEM"

Ul. Składnicowa 8

21-200 Parczew

☎ (083) 355 13 09

fax (083) 355 13 08

- ✓ Wyposażenie budynków inwentarskich do hodowli bydła
 - ▶ urządzenia udojowe i schładzające (nowe i używane) firmy **WESTFALIA**
 - ▶ kalenice dachowe oraz kurtyny firmy **ARNTJEN**
 - ▶ przegrody stanowiskowe do obór uwięziowych oraz wolnostanowiskowych
- ✓ Wozy paszowe firmy **TRIOLIET**
- ✓ Artykuły zootechniczne
- ✓ Środki higieny doju
- ✓ Części zamienne do wszystkich typów dojarek
- ✓ Fachowe doradztwo

KATY

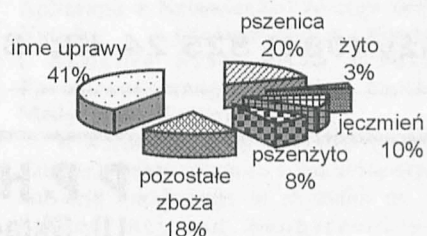
Kazimierz Kuć

Jak rolnicy prowadzący rachunkowość organizowali produkcję roślinną?

Nieodczynnym elementem funkcjonowania każdej firmy jest rachunkowość. Czy tak jest w rolnictwie? Gospodarstwa rolne, które na zasadach ogólnych rozliczają z fiskusem podatek VAT, bądź funkcjonują jako spółki prawa handlowego, rachunkowość niewątpliwie prowadzą. Jednak większość gospodarstw, nie widząc z niej korzyści, po prostu jej unikają. Czy to dobrze, czy źle? Trudno dać jednoznaczną odpowiedź. Z punktu widzenia wielu rolników, zajmuje tylko dodatkowo czas. Jednak część rolników podchodzi do tego zagadnienia w sposób racjonalny i widzi konkretne korzyści wypływające z opisów zdarzeń gospodarczych i cyferek zapisywanych w księgach rachunkowych. Ośrodki Doradztwa Rolniczego od lat współpracują z rolnikami wdrażając w ich gospodarstwach rachunkowość rolną. W tym procesie uczestniczy również Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z jednej strony jako płatnik części odsetek do kredytów preferencyjnych, z drugiej zaś jako jednostka współfinansująca wdrażanie Zunifikowanego Systemu Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych. W ciągu ostatnich ośmiu lat wielu rolników skorzystało z kredytów preferencyjnych. Jednak nie każdy rolnik jest zobligowany do prowadzenia rachunkowości. Od niedawna ten obowiązek mają Ci rolnicy, którzy zaciągnęli kredyt inwestycyjny z linii „Młody Rolnik” i „Branżowy Mleczarski”. W roku 2002 w województwie lubelskim obowiązkiem prowadzenia rachunkowości rolnej było objętych 7 759 rolników. Z tej grupy 604 gospodarstw prowadziło tzw. rachunkowość pełną. One też będą przedmiotem poniższych spostrzeżeń.

Zazwyczaj w gospodarstwie rolnym wyróżnia się dwa podstawowe działy; jest to dział produkcji roślinnej będący pierwotnym w stosunku do drugiego działu, jakim jest dział produkcji zwierzęcej. Jednak w toku zmian agrarnych, jak i w wyniku funkcjonowania w rolnictwie wolnego rynku, coraz częściej występują gospodarstwa pozbawione produkcji zwierzęcej. Tam króluje tylko produkcja roślinna. Jej organizacja zależy od wielu

czynników. Jednym z nich jest bonitacja gleb. Spośród obserwowanej populacji gospodarstw średni wskaźnik bonitacji przeciętnego gospodarstwa wyniósł 1,06. To znaczy, że opisywane gospodarstwa charakteryzują się korzystnymi warunkami glebowymi stwarzającymi duże możliwości doboru roślin do uprawy. W rzeczywistości tak nie jest. Województwo lubelskie jest bardzo zróżnicowane pod względem jakości gleb. Część północno – wschodnia województwa (Podlasie) posiada gleby słabsze o wskaźniku bonitacji wynoszącym 0,78. Najlepsze jakościowo gleby występują na Zamojszczyźnie (wskaźnik bonitacji 1,28) i w okolicach Lublina oraz południowa część Chełmszczyzny. W strukturze zasiewów obserwowanych gospodarstw rośliny zbożowe zajmują 59,7% powierzchni gruntów ornych, z tego pod pszenicę przeznaczono 20,0% powierzchni zasiewów. Ilustracją struktury zasiewów ze szczególnym uwzględnieniem upraw zbożowych jest poniższy wykres.

Pod pozycją „pozostałe zboża” kryje się m. in. zdobywająca coraz większą popularność, kukurydza uprawiana na ziarno. Zapotrzebowanie na jej produkcję może jeszcze wzrosnąć po wejściu w życie ustawy o biopaliwach (kukurydza jest jednym z surowców do produkcji spirytusu). W tym miejscu należy również wspomnieć o rzepaku. Jego uprawa w 2002 roku w obserwowanych gospodarstwach wyniosła 1,02%. Jednak w latach następnych możemy się spodziewać dynamicznego wzrostu uprawy tej rośliny. Ziemiaki, niegdyś bardzo popularna roślina, w obecnych czasach zeszły na plan dalszy. W sumie niewielu rolników przeznacza większe powierzchnie pod ich uprawę. W opisywanym okresie ziemniak zajmował 2,22% powierzchni gruntów ornych i ma

tendencję malejącą. Lubelszczyzna znana jest również z uprawy buraków cukrowych. 4,01% powierzchni gruntów ornych rolnicy przeznaczają pod uprawę tej rośliny a wraz ze wzrostem obszaru gospodarstw powierzchnia ta również wzrasta.

Warzywa, to grupa roślin o ugrunтованej już pozycji wśród upraw polowych, i ma tendencję wzrostową. W przeciętnym gospodarstwie pod ich uprawę rolnicy przeznaczali 5,5 ogólnej powierzchni gruntów ornych. Jest duże zróżnicowanie uprawy warzyw, od roślin korzennych, takich jak: marchew czerwona, buraki ćwikłowe i pietruszka czy pasternak, poprzez rośliny kapustne, których przykładem jest kapusta biała, kalafior i brokuły, aż do roślin z rodziny psiankowatych, do których zaliczany jest pomidor. Warzywa są roślinami pracochłonnymi, dlatego też ich uprawa jest rozpowszechniona w gospodarstwach obszarowo mniejszych. Gospodarstwa duże uprawiają przede wszystkim zboża, w których, jak już podkreślono, coraz częściej niepoślednie miejsce zajmuje kukurydza uprawiana na ziarno.

Wśród populacji gospodarstw objętych opisem, poważną pozycję zajmuje produkcja sadownicza. W przeciętnym gospodarstwie sady zajmują 1,65 ha powierzchni użytków rolnych. Ponieważ produkcja owoców jest tak samo pracochłonna jak warzyw, dlatego też lokalizowana jest zazwyczaj w gospodarstwach obszarowo mniejszych.

Zróżnicowanie Lubelszczyzny pod względem bonitacji gleb wymusza nie tylko odpowiedni dobór roślin uprawnych, ale także odbija się na ich plonowaniu. Średni plon pszenicy dla przeciętnego gospodarstwa w roku 2002 wyniósł 44,8 dt/ha. Przy czym najwyższe plony osiągnęli rolnicy z terenu Zamojszczyzny – 52,9 dt/ha. Dla porównania, na Podlasiu pszenica plonowała na poziomie 36,3 dt/ha. Buraki cukrowe w analizowanym okresie osiągnęły plon w wysokości 463,3 dt/ha a ziemniaki 215,6 dt/ha. Ziemniak to domena Podlasia z przeciętnym plonem wynoszącym 241,2 dt/ha. Plony rzepaku w województwie kształtowały się na poziomie 26,2 dt/ha. Najwyższy plon rzepaku osiągnęli rolnicy z okolic Lublina wynoszący 31,7 dt/ha

Mikotoksyny w paszach

Czesława Mirczewska Uzyskiwanie d o b r y c h

wyników produkcyjnych w chowie zwierząt zależy w dużym stopniu od żywienia. Ale nawet najlepiej zbilansowana pod względem zawartości składników pokarmowych dawka czy mieszanka nie spełni swojego zadania, jeżeli występują w niej substancje szkodliwe czy toksyczne. Dlatego częstym problemem występującym przy żywieniu zwierząt jest zawartość w paszy mikotoksyn. Mikotoksyny wytwarzane są przez grzyby pleśniowe, powszechnie występujące na uprawianych w Europie Środkowej zbożach. Występowanie grzybów nasila się w latach mokrych. Grzyby te są zdolne do produkcji takich mikotoksyn jak aflatoksyny, ochratoksyny, toksyny fuzaryjne, zearalenony i inne. Negatywne efekty działania różnych mikotoksyn objawiają się następująco:

- ▶ zmniejszone pobieranie paszy,
- ▶ zwiększona podatność na choroby,
- ▶ uszkodzenia organów takich jak wątroba, nerki, organy reprodukcyjne i inne,
- ▶ pogorszenie wyników reprodukcji poprzez mniejszą płodność, zapalenia pochwy, poronienia itp.,
- ▶ zmiana udziału korzystnej mikroflory w przewodzie pokarmowym.

Jednak obecność mikotoksyn to nie tylko gorsze wyniki produkcyjne u zwierząt, to również zagrożenie dla zdrowia ludzi spowodowane ich pozostałościami w produktach zwierzęcych – mięsie i mleku. Jedną z mikotoksyn – ochratoksyna A jest odporna na działanie wysokich temperatur nawet do 2500C, co sprawia, że spotkać ją można w produktach piekarniczych, kawie czy wyrobach garmażeryjnych. Dlatego bardzo ważne jest ograniczenie rozwoju grzybów w zebranych zbożach. Można to osiągnąć poprzez dobre wysuszenie ziarna zbóż, dobre oczyszczenie z pyłów i plew oraz magazynowanie w

szczelnych silosach lub w suchych magazynach o odpowiedniej wilgotności. Można też stosować środki konserwujące. Istnieją różne środki zmniejszające zawartość mikotoksyn w paszach, m. in.:

▶ środki ziołowe – niektóre zioła i ich ekstrakty aktywnie działają przeciwko grzybom i hamują wytwarzanie aflatoksyn. Trudności sprawia jednak praktyczne stosowanie tych substancji i standaryzacja takiego dodatku.

▶ środki chemiczne – zdolności do detoksykacji mikotoksyn wykazuje amoniak, kwaśny siarczan sodu, zasady i niektóre gazy. Nie stosuje ich się jednak praktycznie ze względu na bezpieczeństwo i późniejszą smakowitość paszy.

▶ substancje mineralne – zastosowanie w ograniczaniu zawartości mikotoksyn znalazły bentonity, zeolity i glinokrzemiany. Działają one głównie przeciwko aflatoksynom, a ich wadą jest wysoki poziom włączenia do paszy.

Obecnie produkowane są gotowe preparaty dezaktywujące mikotoksyny w paszach. Produkują je różne firmy i pod różnymi nazwami handlowymi. Najlepsze preparaty wiążące mikotoksyny powinny wykazywać następujące cechy:

- ▶ zdolność wiązania różnych mikotoksyn,
- ▶ niski poziom dawki w paszy,
- ▶ jednolitość rozproszczenia w paszy,
- ▶ odporność na wysokie temperatury w procesie wytwarzania paszy,
- ▶ brak zdolności wiązania witamin i składników mineralnych,
- ▶ stabilność w szerokim zakresie kwasowości,
- ▶ uleganie biodegradacji po wydaleniu.

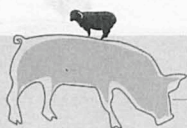
Ziarno z kukurydzy pasza dla krów mlecznych

Antonina Strąćicka

Najnowsze badania wykazały, że ziarno kukurydzy zdecydowanie zyskało na znaczeniu w żywieniu krów wysoko mlecznych. Zawiera ono około 70 % skrobi w suchej masie i ma najwyższą wartość energetyczną spośród zbóż. Strawność skrobi odpowiednio rozdrobnionych ziaren kukurydzy w całym przewodzie pokarmowym krowy wynosi 95-100 %. Skrobia ta jest mniej podatna na rozkład w żwacu. Dlatego zaleca się drobne śrutowanie ziarna kukurydzy. W przypadku żywienia krów ziarnem kukurydzy, do jelita cienkiego trafia minimum dwa razy więcej skrobi niż z ziaren innych zbóż. Największe zapotrzebowanie na glukozę mają krowy wysoko mleczne w pierwszych 100 dniach laktacji. Gdy ziarno kukurydzy

stanowi 50% śrut zbożowych w mieszance treściwej dla krów wysoko mlecznych, otrzymujących więcej niż 6 kg mieszanki dziennie, istotnie zmniejsza się niebezpieczeństwo zakwaszenia żwacza. Sprzyja to namnażaniu się bakterii rozkładających celulozę, spożyciu i wykorzystaniu pasz objętościowych, tym samym zdrowotności krów. Energia skrobi rozłożonej w żwacu jest potrzebna dla drobnoustrojów oraz przemian w nim zachodzących. Paszami objętościowymi będącymi źródłem skrobi są kiszonka z kukurydzy i ziemniaki, natomiast z treściwych ziarna zbóż i w mniejszym stopniu strąćkowych.

dokończenie na s.18 ►

Produkcja zwierzęca

Ziarno z kukurydzy pasza dla krów mlecznych

dokończenie ze s.17

Wartość pokarmowa ziarna zbóż*

Wyszczególnienie	Składniki pokarmowe				
	JPM	BTJN	BTJE	Fosfor	Wapń
Kukurydza	1,10	71	103	3,5	0,3
Jęczmień	0,97	69	87	3,0	0,6
Pszenica	1,03	74	95	3,8	0,7
Pszenżyto	1,05	77	94	4,6	0,5
Żyto	1,02	69	90	4,0	0,7

*Wg INRA; JPM – jednostka paszowa produkcji mleka; BTJN – suma białka paszy nie rozłożonego w żwaczu (trawionego w jelicie cienkim) i białka właściwego mikroorganizmów żwacza, rzeczywiście trawionego w jelicie cienkim; BTJE – suma białka paszy nie rozłożonego w żwaczu i białka właściwego mikroorganizmów żwacza.

Dawki dla krów z udziałem ziarna kukurydzy.

Krowa do 100 dni laktacji, masa ciała 580 kg, wyd. dzienna 30 kg mleka, 4,0 % tłuszczu i 3,2 % białka

Pasza (% s.m.)	I	II	III	IV	V*	VI*
Siano (85% s.m.)	12	1	1	2,5	4,5	3,2
Kisz. z kukurydzy(30%sm)	-	21	23	-	28	27
Kisz. z traw (35% sm)	-	17	-	26	-	-
Kisz. z lucerny (35% sm)	-	-	15	-	11	13
Wyst. bur. kisz. (22% sm)	15	-	-	-	-	-
Buraki pastewne (13% sm)	-	-	-	15	-	-
Ziarno z kukurydzy	2,3	2,3	2,5	4	1,8	4,3
Ziarno zbóż	2,0	3,5	3,5	2	-	-
Śruta sojowa	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,6
Śruta rzepakowa	1,7	1,5	1,0	1,3	-	-

*przykładowe dawki zalecane w USA na 25 kg mleka (dawka V) i 35 kg (dawka VI).

CHARAKTERYSTYKA RAS I LINII PSZCZÓŁ HODOWANYCH W PASIECE WODR LUBLIN ODDZIAŁ W GRABANOWIE

RASA KRAIŃSKA

wiosnę gniazdo wyraźnie oddzielone od miodni, lecz wraz z rozwojem matka penetruje cały ul, składając jaja w wolnych komórkach.

Linia L

Pochodzi z Austrii, lecz trudno zaliczyć ją do pszczoł alpejskich, gdyż

jest bardzo plenna, mało kituje. Dobrze zimuje. Pszczoły dość ruchliwe, wykazują aktywność przy niskich temperaturach. Spośród pożytków dobrze wykorzystują spadź i wrzos.

Linia T

Najbardziej wyrównana linia pszczoł kraińskich, bez ujemnych cech inbredu. Wyszczególniona w pożytkach średnio – wczesnych i późnych, zwłaszcza spadzi. Tworzy rodziny silne i bardzo silne. Pszczoły łagodne, dobrze trzymają się plastrów. Ograniczanie matek w czerwieniu występuje przy bardzo obfitych pożytkach. Na

Linia J

Pszczoły o bardzo dobrych cechach produkcyjnych, łatwe w obsłudze. Łagodne i niepłochliwe, łatwo dają się strząsać z plastrów. Mało kitują. Wymagają dobrego przygotowania do zimowli, gdyż słabe rodziny źle zimują i wolno dochodzą do siły.

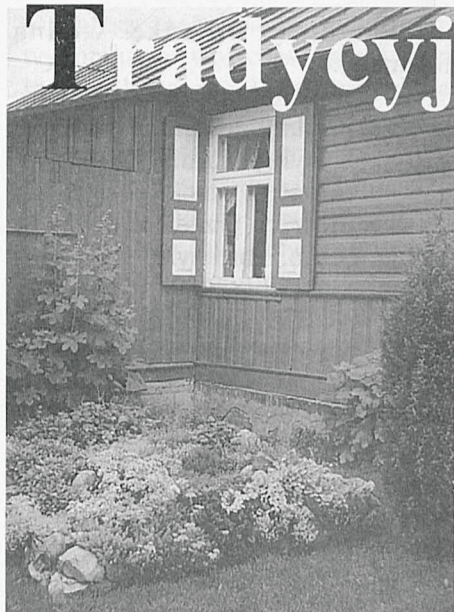
RASA ŚRODKOWOEUROPEJSKA

Linia Augustowska

Odnacza się wybitnym przystosowaniem do trudnych warunków środowiskowych – skąpe pożytki, niskie temperatury. Nieagresywna przy prawidłowej, spokojnej obsłudze ula. Nie rabuje. Dobry rozwój wiosenny i bardzo dobra zimowla.

Tradycyjne wiejskie ogródki

W okresie powojennym wieś polska ulegała bardzo szybkim i systematycznym przemianom. Zmiany dotyczyły stylu życia mieszkańców, odrzucenia tradycji i obrzędów ludowych oraz samego wyglądu wsi. Stare drewniane domy zostały zastąpione nowoczesnymi murowanymi, piętrowymi. Także i tradycyjne wiejskie ogródki zostały zastąpione nowoczesnymi ogrodami ozdobno-wypoczynkowymi.

Do piętrowych domów nie będą pasowały tradycyjne dawne ogródki. Natomiast pozostałe na wsi domy drewniane, lub murowane, utrzymane w stylu wiejskim mogą pomyśleć o odtworzeniu takich dawnych ogródków, o uprawie w nich roślin już dzisiaj zapomnianych. Ma to szczególne znaczenie obecnie, gdy obserwujemy trendy ocalenia od zapomnienia tradycji, obrzędów, zwyczajów oraz kultury i sztuki ludowej. Również gospodarstwa świadczące, bądź zamierzające świadczyć usługi agroturystyczne powinny rozważyć możliwość zaprojektowania takiego ogródka. Będzie to pewną atrakcją dla turystów.

Jak podają najstarsze źródła historyczne, na wsi polskiej oprócz zbóż, lnu i konopi uprawiano warzywa, owoce, oraz także zioła i rośliny ozdobne.

Ogródek ten usytuowany był pomiędzy domem a ulicą wiejską i nosił nazwę – przedogródek. Przedogródek był wizytówką gospodarzy, a tam gdzie był szczególnie piękny i zadbane, wiadomo było, że w domu jest „panna na wydaniu”.

Charakterystyczne cechy wiejskich ogródków to: obfitość i różnorodność gatunków i odmian oraz barw roślin dobranych tak, że zapewniały kwitnienie od najwcześniejszych miesięcy wiosennych do późnej jesieni. Rośliny były uprawiane na uformowanych klombach i grządkach, przedzielonych ścieżkami.

Warto podkreślić fakt, że obok typowo ozdobnych gatunków roślin w ogródkach wiejskich uprawiano też zioła, które łączyły funkcje ozdobne z użytkowymi. Tak

zaprojektowane ogródki doskonale prezentowały się z drewnianymi, tradycyjnymi ogrodzeniami.

Są pewne gatunki kwiatów szczególnie charakterystyczne dla wsi polskiej i to właśnie te powinny być uprawiane w tradycyjnych wiejskich ogródkach. Do takich roślin należą:

Malwa – roślina dwuletnia, osiągająca wysokość do 2 m. Rozmnażana jest przez siew nasion. Okres kwitnienia przypada na lipiec i wrzesień. Na uwagę zasługuje różnorodność kolorów. Nadaje się na rabaty, doskonale też wygląda przy budynku w grupie po kilka okazów lub przy ogrodzeniu. Powinna być siana w miejscach nasłonecznionych.

Rudbekia naga – bylina osiągająca ok. 2 m wysokości, o kwiatach w kolorze żółtym. Kwitnienie przypada na miesiące wakacyjne. Lubi stanowiska słoneczne.

Goździk brodaty – roślina dwuletnia o wysokości 30 – 40 cm, rozmnaża się z nasion. Nie wymaga dobrej gleby, rośnie na każdym stanowisku z wyjątkiem zupełnego cienia. Okres kwitnienia przypada na czerwiec – lipiec. Kwiaty te charakteryzują się szeroką gamą barw.

Krwawnik kichawiec – bylina, ok. 60 cm. wysokości. Dobrze rośnie na każdej glebie, na stanowisku słonecznym. Ma kwiaty białe, kwitnie w miesiącach: lipiec – sierpień.

Lubi półcieniste stanowisko, próchniczną i wilgotną glebę.

Stokrotka – roślina dwuletnia, uprawiana z rozsady, lub przez podział roślin. Osiąga wysokość do 30 cm. Wymaga stanowiska słonecznego.

Szałwia lekarska – jest byliną do 60 cm wysokości. Kwitnie od czerwca do sierpnia. Ma fioletowe kwiaty. Lubi stanowiska słoneczne.

Ruta zwyczajna – jest byliną dorastającą do 70 cm wysokości, kwitnie od czerwca do września, ma kwiaty żółte, lubi stanowisko słoneczne.

Lubczyk lekarski – jest byliną do 1,5 m wysokości. Kwiaty żółto – zielone, kwitnie w lipcu i sierpniu. Lubi stanowisko słoneczne lub półcień.

Nagietek lekarski – roślina jednoroczna o wysokości 30 – 40 cm. Kwitnie od maja do października, kwiaty pomarańczowe. Uprawia się z siewu lub rozsady. Lubi stanowisko słoneczne.

Mięta – roślina wieloletnia, ale powinna być przesadzana co 4 lata na następne stanowisko. Ma drobne, fioletowe kwiatki. Dobrze rośnie na żyznych glebach, na stanowiskach słonecznych.

Melisa – bylina o charakterystycznym cytrynowym zapachu. Ma drobne białe kwiatki. Dobrze rośnie na

Gospodarstwo Marii Osak w Turowie

Serduszka okazała – bylina z wiszącymi kwiatkami o różowej lub białej barwie. Osiąga wysokość do 80 cm. Nadaje się do uprawy na stanowiskach półcienistych.

Rezeda wonna – roślina jednoroczna dorastająca do 30 cm wysokości. Kwitnie od czerwca do sierpnia, kwiaty żółto – zielone. Nadaje się na stanowiska słoneczne i półcieniste.

Niezapominajka – jest rośliną dwuletnią o barwie kwiatów fioletowej, niebieskiej i białej. Uprawiana jest z rozsady.

stanowisku słonecznym lub półcienistym.

Na obrzeżach przedogródków, przy płotach rosły też krzewy ozdobne, takie jak: bez czarny, bez lilak, czy jaśmin. Wszystkie uprawiane rośliny były mało wymagające co do gleby, łatwe w uprawie i pielęgnacji, oraz miały swoje ludowe, a często i regionalne nazwy.

Bożena Warda – opracowano na podstawie literatury i materiałów ze stron internetowych.

Porady dla gospodyń...

Teresa Wypych PZDR Łuków

Czerwiec w ogrodzie ozdobnym

Czerwiec to miesiąc, w którym są długie i ciepłe dni sprzyjające szybkiemu rozwojowi roślin. Większość krzewów ozdobnych urzeka nas pięknymi i dorodnymi kwiatami. Dojrzewają wczesne odmiany czereśni a na grządkach są już truskawki i poziomki. Piękna pogoda zachęca do pracy w ogrodzie. Soczysta zieleń pozwala naszemu organizmowi odpocząć po długich zimowych miesiącach.

Drzewa i krzewy ozdobne

1. Zabezpieczamy róże pienne przed wiatrami, które często łamią się tuż nad ziemią. Pnie róż mocujemy tak mocno do palików, ażeby nawet przy najsilniejszych wiatrach nie doszło do uszkodzeń. By róże mogły zakwitnąć po raz drugi, nie powinno się ciąć kwiatów ze zbyt długą łodygą. Jeżeli komuś zależy, aby róże zakwitły i przekwitwały na krzaku, nie powinien zapomnieć o ich usunięciu w odpowiednim momencie. Im dłużej pozostają na krzaku, tym bardziej opóźnia się rozwój nowych pędów i tym samym początek drugiego kwitnienia. Dla pobudzenia nowych pędów do silniejszego wzrostu obficie zasilamy róże składnikami pokarmowymi. Na 1m² dajemy od 30 g do 40 g nawozu wieloskładnikowego.

2. Nie zapominajmy o zwalczaniu szkodników a zwłaszcza mszyc i przędziorków. Na wiciokrzewach, różach i innych liściastych mogą pojawiać się mszyce. Zwalczamy je preparatami: Decis, Pirimor lub Talstarem. Mszyce i przędziorki są szczególnie niebezpieczne dla iglaków (jałowce skalne i wirginijski, tuje kolumnowe, świerk biały itd.). Mszyce żerują wewnątrz krzewów i uszkodzenia powodują zasychanie gałęzi widoczne późnym latem. Podczas suchej i słonecznej pogody szkodniki te mogą się pojawiać na innych gatunkach.

3. Czerwiec to najlepszy okres na przygotowanie sadzonek pięciorników, tawu, hortensji, forsycji i wiciokrzewów. Tych wszystkich krzewów liściastych, które zrzucają liście na okres zimy. Sadzonki należy wykonać z tegorocznych słabo zdrewniałych pędów z 3-4 węzłami. Umieszczamy sadzonki w skrzynkach w wilgotnym, przepuszczalnym

podłożem. Aby zatrzymać wilgoć w podłożu, skrzynki przykrywamy szczelnie folią.

4. Pod koniec czerwca rozpoczynamy cięcie żywopłotów z roślin zrzucających liście. Tniemy jedynie wierzchołki nowych pędów, nie ruszając pędów starszych. Jeżeli chcemy, aby nowo posadzone żywopłoty wykształciły duże przyrosty, nie powinniśmy zapomnieć o podlewaniu.

Trawnik

Trawa rośnie w czerwcu bardzo szybko. Powinniśmy ją regularnie kosić i nawozić. Najlepiej raz w tygodniu. Jeśli wystąpi zbyt sucha pogoda, wówczas co 3 dni podlewamy wodą. Zabieg ten należy wykonywać rano lub wieczorem. Nie podlewamy w samo południe, ponieważ rośliny w tym okresie przechodzą szok termiczny. Musimy dostarczyć trawie składniki pokarmowe, albowiem szybko rośnie i wytwarza dużą ilość masy zielonej.

Rosnące w trawniku chwasty o dużych korzeniach, jak mniszek lekarski i osiet, wymagają specjalnego zwalczania. Jeśli chwasty te są jeszcze małe, łatwo dają się wyciągnąć po deszczu z korzeniami. Gdy jednak stały się silnymi roślinami, używamy środków chemicznych np.: Starane. Chwasty powinny mieć w czasie oprysku herbicydem dużą powierzchnię, aby mogły pobrać wystarczającą ilość środka chemicznego.

Oczko wodne

1. W czerwcu temperatura zarówno powietrza jak i wody jest dość wysoka, musimy pamiętać o jej napowietrzaniu, aby zapobiec tworzeniu się glonów. Przynajmniej raz na dzień przez okres 2-3 godzin

uruchamiamy pompkę wodną (fontannę).

2. Rozmnażają się ryby, więc narybek musimy dokarmiać najlepiej sproszkowanym pokarmem.

3. Możemy niektóre gatunki ryb akwariowych przenieść do stawu (pawie oczko, mieczyki, danio i brzanki).

4. Rośliny wodne, które się bardzo rozrosły, przeredzamy w czerwcu.

Byliny

Czerwiec to miesiąc, w którym należy wysiewać nasiona bylin, aby mieć w przyszłym roku kwitnące rośliny. Wysiewamy do gruntu orliki, dzwonki karpacie, rudbekie, goździki pierzaste, słoneczniki, zatrzawian tatarski i szerokolistny itd. Wysiewamy również nasiona sasanki, która kwitła w tym roku. Dojrzałe nasiona to takie, które zmieniły barwę z zielonej na szarobrazową. Wysiewamy je zaraz po zerwaniu owocostanów. Nie należy przechowywać nasion przez dłuższy okres, ponieważ tracą zdolność kiełkowania. Ścinamy przekwitłe kwiaty, gdyż zawiązywanie nasion powoduje osłabianie roślin.

Byliny, które już kwitły i przechodzą w stan spoczynku lub będą kwitły w późniejszym okresie, rozmnażamy przez podział. Rozmnożone w ten sposób rośliny musimy cieniować i często zraszac.

Podczas upalnej pogody pojawia się na mieczykach wciornastek mieczykowatec, niebezpieczny szkodnik, który pod względem zapytania może postawić dalszy ich rozwój. Gdy tylko zauważymy czarne podłużne owady o długości około 1 mm, możemy być pewni, że są to wciornastki. Szkodnika zwalczamy stosując środki owadobójcze. Zabieg powtarzamy co 10-14 dni. W przypadku wystąpienia suchej pogody, pamiętajmy o podlewaniu mieczyków. Jeśli chcemy mieć kwiaty mieczyka we wrześniu, możemy jeszcze w pierwszych dniach czerwca wysadzać bulwy.

Pod koniec czerwca wykopujemy byliny cebulowe

a zwłaszcza tulipany. Rośliny te wykopujemy wówczas, gdy 3 liści jest zaschniętych. Wykopane cebule oczyszczamy z ziemi, obsuszamy i następnie przechowujemy w suchym i przewiewnym pomieszczeniu aż do jesieni. Cebul nie wolno suszyć bezpośrednio na słońcu, tylko w miejscach ocienionych. Jeżeli przewidzieliśmy już nowe miejsca dla tych roślin, możemy wykopać cebule i natychmiast ponownie posadzić do przygotowanego gruntu.

Balkony

Jeszcze w czerwcu możemy sadzić kwiaty balkonowe. W sklepach bez trudu dostaniemy ich rozsadę. Rośliny w skrzynkach balkonowych zasilamy nawozami po raz pierwszy już w czerwcu. Termin tego zabiegu zależy od stopnia rozwoju roślin. Nadchodzi w momencie, gdy pojawią się pąki kwiatowe. Pelargonii z zasady nie nawozimy wcześniej. W przeciwnym razie przed kwitnieniem rozwija się zbyt wiele liści. Raz na 7 – 10 dni zasilamy je roztworem nawozu wieloskładnikowego do roślin kwitnących. Petunie, Surfinię, Cascadię i fortunę, które potrzebują dużo związków żelaza, dokarmiamy nawozami przeznaczonymi specjalnie dla nich. Jeżeli chcemy oceniać bardzo nasłonecznione balkony, możemy wysiać w skrzynkach szybko rosnące rośliny np.; werbene, wilec.

Wszystkie przekwitające kwiatostany roślin w skrzynkach balkonowych usuwamy, poprawiając w ten sposób wygląd roślin. Niezależnie od tego rośliny kwitną obficie. Kwiatostanów pelargonii nie usuwamy w całości, lecz tylko poszczególne przekwitnięte kwiaty. Pozostałe będą stopniowo przekwitwały. Szczęólnego znaczenia nabiera zrywanie więdnących kwiatów petunii. Ten kwiat letni bardzo łatwo zawiązuje nasiona, co zmniejsza później efekt kwitnienia.

Potrawy z grilla cz.II

Poleca doradca ALOW i I PZDR Radzyń Podlaski Barbara Pachała

Indyk w migdałach

1 kg indyka, 10 dag uprażonych płatków migdałowych, sól

Glazura: 1/3 szklanki oliwy 1 ząbek czosnku, po 1 łyżce ostrej musztardy, płynnego miodu, soku z cytryny i sproszkowanej słodkiej papryki.

Umyte, osuszone i pokrojone w centymetrowe paski mięso z indyka uformować w kształcie wydłużonego liścia. Posolić i wstawić na 2 godziny do lodówki. Obrany czosnek przetrzeć przez praskę. Połączyć oliwę z musztardą, miodem i cytryną, dodać paprykę i czosnek. Wyjąć z lodówki, nadziać na szpadki, posmarować glazurą, piec na grillu, smarując od czasu do czasu pozostałą glazurą. Zaraz po zdjęciu z rusztu szybko obtoczyć w migdałach.

Kebabczeta w ziołach

Po 1 kg cielęciny i baraniny bez kości, 1 szklanka oleju, pieprz, sól.

Sucha marynata: 5 łyżek suszonego rozmarynu i bazylii, po 2 łyżki suszonego majeranku, tymianku i szatwi po łyżce sproszkowanego czosnku i cebuli, 3 liście laurowe,

1 łyżeczki pieprzu, 1 łyżeczka soli.

Liście laurowe bardzo drobno rozkruszyć. Zioła dokładnie rozetrzeć. Starannie wymieszać

wszystkie składniki marynaty. Umyte, osuszone mięso zemieć dwukrotnie, dodać połowę oleju, doprawić pieprzem i solą, dokładnie wymieszać, wstawić do lodówki. Po 3 godzinach wyjąć, uformować z niego kielbaski długości około 10 cm, posmarować pozostałym olejem i grubo posypać suchą marynatą. Pozostałą przyprawę namoczyć w niewielkiej ilości wody. Kielbaski piec na grillu, pod koniec pieczenia na żar rzucić mokre zioła.

Połędwica wołowa w wiśniaku

1 kg połówki wołowej, 1 łyżka oliwy.

Marynata: po 100 ml wiśniaku i czerwonego wytrawnego wina, 2 ząbki czosnku, 2 liście laurowe, po łyżce kolendry i tymianku, 10 ziaren pieprzu, sól

Czosnek obrać, przecisnąć przez praskę. Pieprz i kolendrę zemieć. Liście laurowe drobno pokruszyć. Przyprawy połączyć z wiśniakiem i czerwonym

winem. Włożyć połówkę do marynaty i wstawić do lodówki na 12 godzin. W tym czasie kilkakrotnie przewrócić. Wyjąć mięso z marynaty, osuszyć, obwiązać mocną bawełnianą nicią lub sznureczkiem, podpiec na grillu, smarując oliwą. Położyć na tacce, polać przedcedzoną marynatą i piec dalej, sprawdzając miękkość szpadką.

Sznycelki cielęce z ziołami

1 kg cielęciny /udziec /pieprz, sól

Marynata: 1/2 szklanki oliwy, po 1/2 szklanki soku z cytryny i pomarańczy, po łyżce posiekanych świeżych lub po 1 łyżce suszonych ziół: bazylii, majeranku, rozmarynu, kilka kropel sosu tabasco, sól.

Mięso umyć osuszyć, pokroić na 12 sznyclki, lekko rozbić tłuczkiem, oprószyć solą i pieprzem. Z podanych składników przygotować marynatę i włożyć do niej sznycele. Wstawić do lodówki, po godzinie wyjąć, osuszyć i upiec na grillu.

Pstrąg w papilotach

5 pstrągi, 15 dkg pieczarek, 10 dkg masła, sok z połowy cytryny zioła prowansalskie, pieprz, sól.

Pieczarki umyć, pokroić w cienkie plasterki, skropić sokiem z cytryny. Sprawione, umyte i osuszone pstrągi oprószyć solą i pieprzem. Do środka każdej ryby włożyć pieczarkę, posolić, posypać roztartymi ziołami prowansalskimi. Ryby posmarować masłem, zwinąć w folię i upiec na grillu.

Szaszłyki wołowe

w marynacie imbirowej

1 kg chudej wołowiny /bez kości/,

Marynata: po 1 szklanki oleju, sosu sojowego i wermutu, 5 ząbków czosnku, 1 łyżka imbiru, 2 łyżki soku z cytryny i tyle samo oleju sezamowego.

Czosnek obrać, przecisnąć przez praskę i połączyć z pozostałymi składnikami marynaty.

Mięso umyć, osuszyć i pokroić w kostkę o boku około 2 cm, włożyć do marynaty, przykryć i zostawić na 2 godziny w temperaturze pokojowej lub 1 dobę w lodówce. Po wyjęciu osączyć, nadziać na szpadki i piec na grillu, smarując marynatą.

**To
już 10
lat**

polecamy:

- pasze i koncentraty własnej produkcji,
- produkty firm LNB, AVITA, SANO, CHAPPI,
 - śruty poekstrakcyjne, dodatki paszowe,
 - artykuły zootechniczno-weterynaryjne,
 - wyposażenie pomieszczeń inwentarskich,
 - środki higieny doju firm: AVITA, Henkel, DeLaval.

ponadto:

- ✓ służymy doradztwem w zakresie żywienia zwierząt,
- ✓ opracowujemy bezpłatnie receptury dawek pokarmowych oraz mieszanek paszowych,
- ✓ dostosowujemy skład paszy lub koncentratów pod wymogi i uwarunkowania klienta,
- ✓ możemy wyprodukować paszę z surowców dostarczonych przez klienta, według wybranej przez niego receptury,
- ✓ przy większych zakupach umożliwiamy negocjację cen.

ZAPRASZAMY DO NASZEJ SIEDZIBY:

► **KOJPASZ sp.j.** Dubica Dolna 26 tel. 378-22-52

oraz własnych punktów sprzedaży:

► Dawidy 83

► Łomazy ul. Lubelska 12

► Białka k/Radzynia

► "U Vuzła" Opole k/Podedwórze

► Szymczuk Bożena Rokito 110

tel. 356-04-07

tel. 341-74-16

tel. 0/501-652-980

tel. 379-50-14

tel. 345-32-37

PYTAJ O NAS W DOBRYCH PUNKTACH PASZOWYCH !!!

Dobiegają końca prace inwestycyjne w grabanowskim oddziale ODR.

Na fotografii - budowa parkingu. W głębi, z prawej strony, urządzenia nowoczesnej oczyszczalni ścieków.
Foto. Bogdan Sozoniuk

LECZNICZE ŚWIECE WOSKOWE

Świece woskowe, zwłaszcza ich palenie, może być korzystne dla zdrowia domowników. Aromatyzowane zapachem miodu, zawartym w wosku powietrze dodatkowo nasycy się jonami ujemnymi, niezbędnymi dla organizmu.

Wydzielane z płomienia świecy woskowej jony oczyszczają atmosferę w pomieszczeniu, co ma szczególne znaczenie, jeśli przebywają w nim ludzie cierpiący na różne dolegliwości układu oddechowego na przykład: nieżyt górnych dróg oddechowych, choroby płuc, astmę i alergię.

Jony ujemne stabilizują ciśnienie krwi, poprawiają wydolność organizmu, czas reakcji

oraz zdolność zapamiętywania.

Palenie świec woskowych unieszkodliwia działanie promieniowania pochodzącego od komputera, telewizora oraz innych urządzeń elektronicznych.

Świece woskowe paląc się, wytrącają metale ciężkie z powietrza oraz likwidują przykry zapach dymu tytoniowego. Znany radiesteta ks. Czesław Klimuszko poleca stosowanie świec woskowych dla neutralizacji szkodliwego dla zdrowia promieniowania geopatycznego płynącego od podziemnych żył wodnych tzw. krzyżówek. Jego zdaniem jedna paląca się świeca ochroni przed szkodliwym działaniem fal przeciętnej wielkości mieszkanie.

Zaleca się palenie świec woskowych systematycznie, codziennie przez około 15 minut po uprzednim wywietrzeniu pomieszczenia, w którym przebywamy.

Doradztwo Rolnicze w rejonie działania Oddziału w Grabanowie

WODR w Lublinie zs. w Końskowoli

Oddział w Grabanowie

21-500 Biała Podlaska

tel.:(083)3433792 fax: (O 83) 343 81 98

e-mail: odrgrabanow@cyber.pl

PZDR Łuków ul. Świdarska 12;

21-400 Łuków

tel./fax: (O 25) 798 39 58

e-mail: zdlukow@cyber.pl

PZDR Parczew ul. Piwonia 50

21-200 Parczew

tel./fax: (O 83) 354 24 74

e-mail: zdparczew@cyber.pl

PZDR Radzyń Podlaski ul. Dąbrowskiego 9;

21-300 Radzyń Podlaski

tel./fax: (O 83) 352 84 06-

e-mail: zdradzyn@cyber.pl

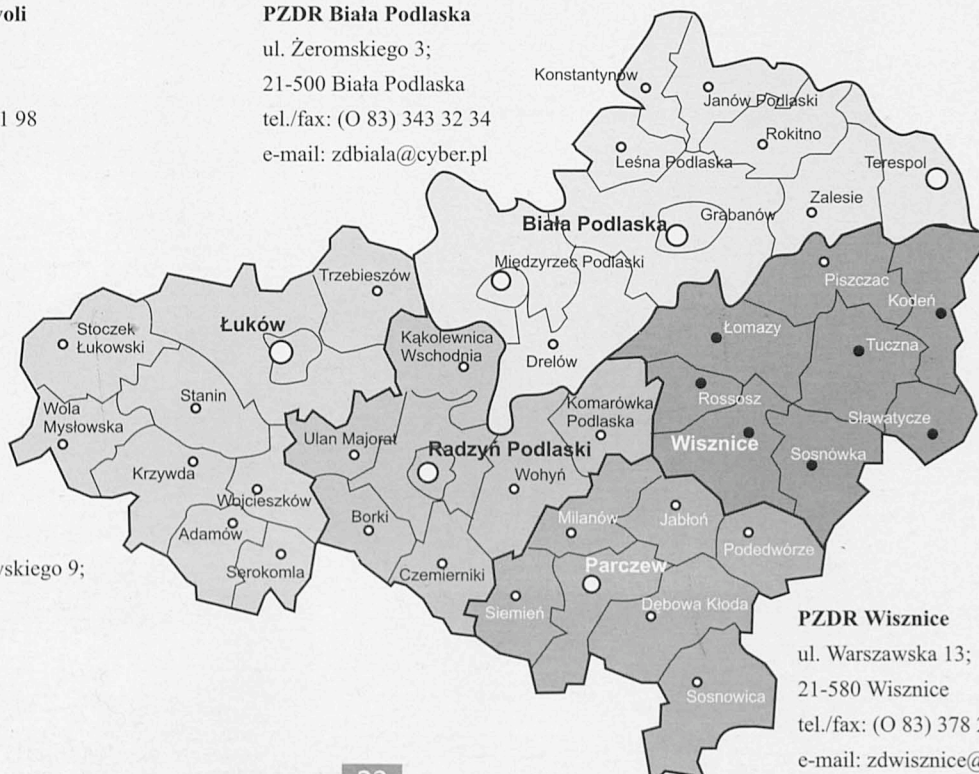
PZDR Biała Podlaska

ul. Żeromskiego 3;

21-500 Biała Podlaska

tel./fax: (O 83) 343 32 34

e-mail: zdbiala@cyber.pl

PZDR Wisznice

ul. Warszawska 13;

21-580 Wisznice

tel./fax: (O 83) 378 22 49

e-mail: zdwisznice@cyber.pl

Grabanów

Gospodarstwo Pomocnicze przy WODR w Lublinie
z/s w Końskowoli Oddział w Grabanowie

☎ (083) 343 37 92, 80 10 185

fax (083) 343 81 98

oferuje

- ✓ miód
- ✓ matki pszczele
- ✓ wyroby z wosku

